

گزارش تحلیلی مطالعات کلان

گزارش تیر ۱۴۰۳

۰۶۰ ۸۸۷۳۰۰۵۴ - ۸۸۷۳۰۰۵۴ - ۸۸۷۵۳۳۷۵ - ۸۸۷۵۳۳۷۶ - ۲۱ (+۹۸)

info@bcr.ir ، ۲۱ ۸۸۷۵۳۳۷۶ (+۹۸)

bcr.ir

تهران ، خیابان شهید مطهری، خیابان کوه نور، بن بست دوم، پلاک ۱۱ ، طبقه ۴، واحد ۴

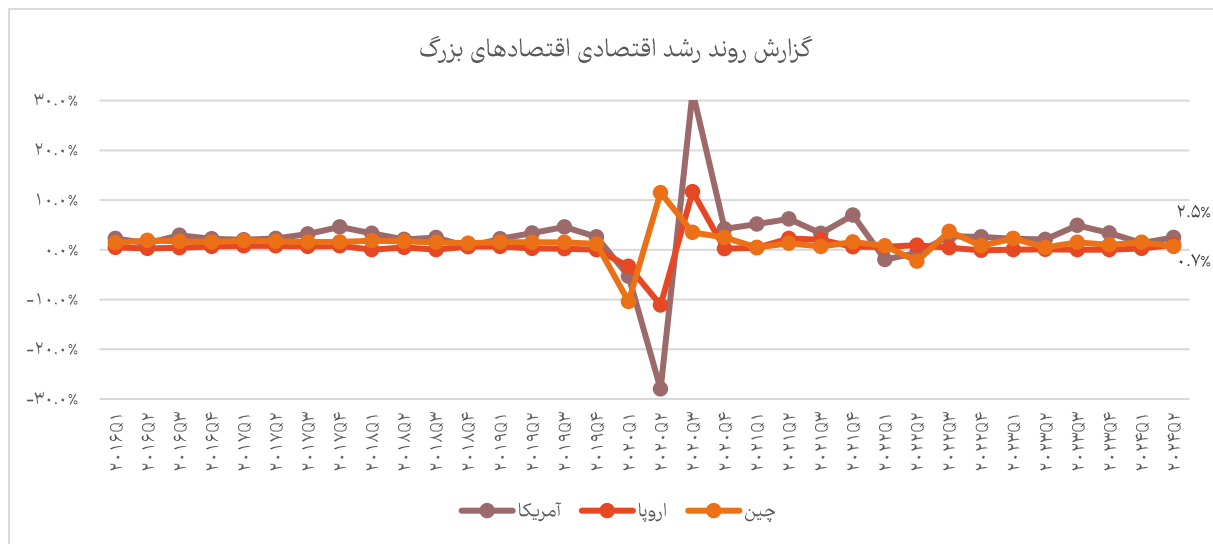
قیمت‌ها و شاخص‌ها

جدول (۱) خلاصه قیمت‌های دلار، طلا، شاخص بورس، و قیمت‌های جهانی کامودیتی‌ها

تغییرات یک ساله	تغییرات ماهانه	قیمت تیرماه (دلار)		
۱۹,۰%	-۲,۴%	۵۷۸,۷۰۰	دلار آزاد (ریال)	طلا و ارز
۱۶,۸%	۲,۳%	۴۳۸,۰۱۰	دلار حواله (ریال)	
۱۲,۳%	۳,۴%	۲,۴۰۲	اونس طلا	
۱۲۷,۷%	۴,۴%	۶۶,۸۴۴	بیت کوین	
۸,۴%	۵,۱%	۲,۱۵۹,۰۵۵	شاخص بورس تهران	
۴۰,۹%	۰,۷%	۵,۵۰۵	شاخص S&P500	
۲۱,۵%	-۶,۵%	۰,۳۷	گاز طبیعی ttf _ متر مکعب	فراورده‌های نفتی
۱,۲%	-۳,۵%	۸۲	نفت برنت _ بشکه	
-۶,۰%	۵,۶%	۹۴	بنزین خلیج فارس _ بشکه	
-۵,۰%	۲,۱%	۹۶	گازوئیل خلیج فارس _ بشکه	
-۹,۹%	۷,۰%	۶۷۱	نفتای سنگین خلیج فارس _ تن	
-۱۷,۰%	-۳,۱%	۲۶۰	قیر خلیج فارس _ تن	
۲۷,۹%	۱,۷%	۶۰۰	گاز مایع LPG _ شرق آسیا_تن	
-۹,۶%	-۳,۹%	۱۲,۱	گاز LNG _ USD/MMBtu JKM	
۱۵,۸%	-۱,۷%	۲۹۳	متانول_سی‌اف‌آر_چین_تن	پتروشیمی
-۰,۳%	۰,۷%	۳۰۵	اوره گرانوله_فوب ایران_تن	
۲۳,۳%	-۲,۱%	۹۲۵	اتیلن_سی‌اف‌آر_شرق آسیا_تن	
۱۲,۲%	۱,۷%	۸۷۵	پروپیلن_سی‌اف‌آر_چین_تن	
۲۴,۶%	۲۰,۵%	۱,۱۳۵	پلی اتیلن سبک خطی_ فوب خلیج فارس_تن	پلیمر
۱,۸%	-۰,۱%	۹۵۴	پلی اتیلن سنگین_ فوب خلیج فارس_تن	
۱۰,۴%	۱,۷%	۹۰۰	پلی پروپیلن_ فوب خلیج فارس_تن	
۱۹,۲%	۰,۰%	۱,۳۹۵	پلی استایرن_سی‌اف‌آر_چین_تن	
-۱,۹%	-۱,۹%	۷۹۵	پی وی سی_شرق آسیا_تن	
۲,۱%	۰,۰%	۹۷۰	پلی اتیلن ترفاتالات_ شرق آسیا_تن	
-۶,۹%	۰,۰%	۱۰۹	سنگ آهن_سی‌اف‌آر_چین_تن	فلزات اساسی
۱۰,۱%	-۱,۴%	۴۹۲	فولاد_بیلت دریای سیاه_تن	
۹,۱%	-۴,۵%	۹,۲۱۳	مس_بورس لندن_تن	
۳۱,۲%	۱۵,۲%	۲,۹۰۳	آلومینیوم_بورس لندن_تن	
۱۴,۱%	-۳,۴%	۲,۷۱۶	روی_بورس لندن_تن	
	۱۶%	۷۰,۰۰۰	برق تجدیدپذیر (ریال بر کیلووات ساعت)	

وضعیت رشد اقتصادی

رشد اقتصاد جهانی برای هشتمین ماه متوالی در ژوئن افزایش یافته است. با این حال، نرخ انبساط در مقایسه با ماه می اندکی کاهش یافته است، اما رشد ماه ژوئن، دومین نرخ بالای رشد در ۱۳ ماه گذشته باقی مانده است. همچنین اقتصاد چین همچنان با رشد ناچیز همراه بوده است.

نمودار (۱) روند رشد اقتصادی اقتصادهای بزرگ؛ منبع: اداره آمار اقتصادی آمریکا، اتحادیه اروپا و چین

از آنجایی که رشد اقتصاد جهانی سیگنال‌های بهبودی می‌دهد، آمریکا با رشد تولیداتش با سریع‌ترین سرعت از ماه آوریل ۲۰۲۲، با کاهش رشد اقتصادی در دیگر نقاط جهان مقابله کرد. در همین حال، رشد اقتصادی در اروپا کند شد. در حالی که تولید در منطقه یورو برای چهارمین ماه متوالی افزایش یافت، نرخ رشد در بحبوحه کاهش تولید در فرانسه و تولید تقریباً متوقف شده در آلمان به شدت کاهش یافت.

اداره ملی آمار چین روز دوشنبه ۱۵ ژوئیه اعلام کرد که رشد اقتصادی این کشور در سال ۲۰۲۴، همچون کاهش شدید نرخ رشد اقتصادی کشور در طول همه‌گیری کرونا، به سختی محقق شده است. این اداره در بیانیه‌ای با اشاره به مواردی مانند «ضعیف بودن سرعت رشد اقتصادی جهان در سال جاری میلادی»، «تورم بالا» و «اختلالات در تجارت بین‌الملل»، اعلام کرد: «تقاضای داخلی چین ناکافی است، شرکت‌ها تحت فشار عملیاتی زیادی قرار دارند و در بخش‌های کلیدی اقتصاد، خطرات و چالش‌های پنهان زیادی وجود دارد». خروجی بخش تولید در چین طی دو سال اخیر افزایش یافته و به مقابله با کندی فعالیت خدمات کمک کرده است.

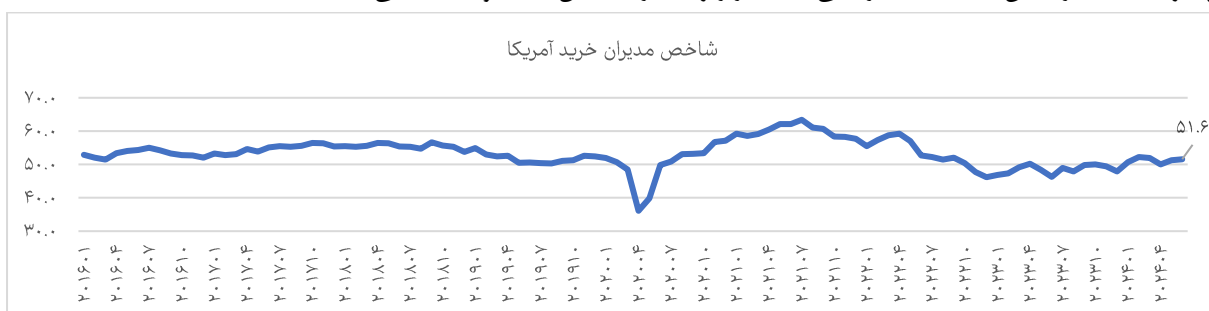
در بازارهای نوظهور، روندهای رشد ترکیبی در ماه ژوئن کاملاً مشهود بودند. هند با اختلاف بسیار در میان چهار اقتصاد بریکس یعنی برزیل، روسیه، هند و چین پیش‌تاز بود و رشد اقتصاد این کشور از نزول مرتبط با انتخابات در ماه می به یکی از قوی‌ترین سطوح در ۱۴ سال گذشته شتاب گرفته است. رشد بخش کالا و خدمات بالاترین سرعت را داشته است.

شاخص مدیران خرید

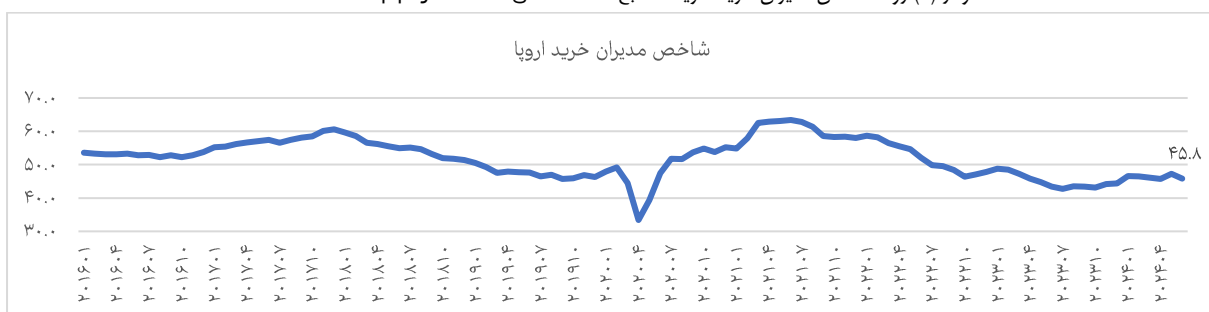
براساس داده‌های شاخص مدیران خرید PMI، رشد اقتصادی جهانی در ماه ژوئن کاهش پیدا کرده اما رکورد دومین رشد اقتصادی بزرگ جهان در بیش از یک سال گذشته را حفظ کرده است. رشد در آمریکا در بجهوه کندی گسترده‌تر در کشورهای توسعه‌یافته اندکی شتاب گرفته است. در همین حال، هند همچنان با اختلاف زیادی در بازارهای نوظهور پیش‌تاز است. رشد جهانی در ماه ژوئن یکپارچه‌تر شد، به طوری که تمام ۲۵ زیر بخش تحت پوشش PMI برای اولین بار در سه سال گذشته، مثبت یا افزایش تولید را گزارش کردند. با وجود اینکه رشد اقتصاد جهانی نشانه‌هایی از بهبود را نشان می‌دهد، انتظارات کسب‌وکارها برای سال پیشرو به پایین‌ترین حد خود در ۷ ماه گذشته رسیده است که بخشی از آن به دلیل عدم اطمینان سیاسی پیرامون انتخابات در هند، انگلیس و فرانسه و همچنین انتخابات ریاست‌جمهوری آتی در آمریکا بوده است.

نظرسنجی شاخص مدیران خرید JPMorgan برای ارزیابی روند ۴۰ اقتصاد بزرگ جهانی، از ۵۳/۷ در ماه می به ۵۲/۹ در ماه ژوئن سقوط کرد. این شاخص در ماه ژوئن به طور کلی با رشد اقتصادی جهانی مطابقت دارد که نرخ رشد سالانه ۲.۵ درصدی را برای سه‌ماهه دوم سال ۲۰۲۴ ثبت کرد.

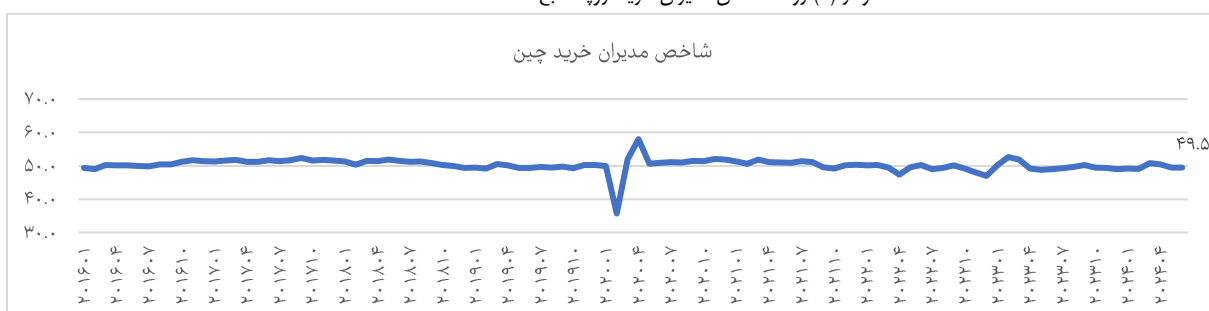
در ژوئن ۲۰۲۴، شاخص مدیران خرید (PMI) در چین در حدود ۴۹.۵ درصد بود. PMI که شاخص سلامت اقتصادی بخش تولید است، بر پنج شاخص اصلی استوار است: سفارشات جدید، سطح موجودی، تولید، تحویل تامین کنندگان و محیط اشتغال. مقدار شاخص بالای ۵۰ درصد نشان دهنده پیشرفت مثبت در بخش صنعت است در حالی که مقدار زیر ۵۰ درصد نشان دهنده وضعیت منفی است.

نمودار (۲) روند شاخص مدیران خرید آمریکا؛ منبع: Institute for Supply Management

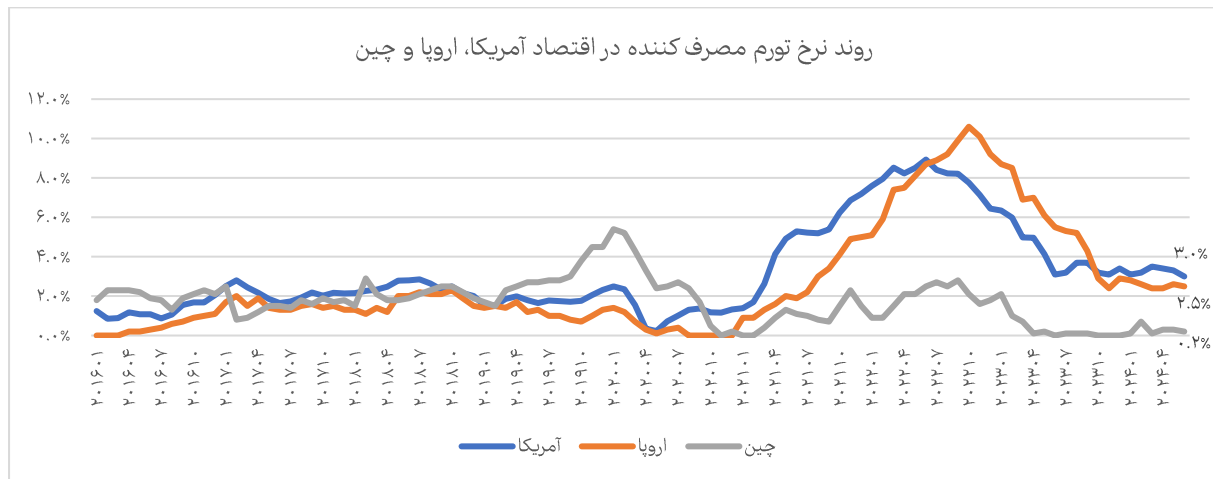
نمودار (۳) روند شاخص مدیران خرید اروپا؛ منبع: S&P Global

نمودار (۴) روند شاخص مدیران خرید چین؛ منبع: S&P Global

وضعیت تورم

تورم در اقتصادهای بزرگ در پی نزدیک شدن به پایان سیاست‌های انقباضی، مطابق پیش‌بینی‌ها به محدوده‌های مطلوب ۲ درصد نزدیک شده است. اگرچه اقتصاد چین به دلیل رکود طی دو سال اخیر تورم نزدیک به صفر تجربه کرده است.

نمودار (۵) روند نرخ تورم مصرف‌کننده در اقتصاد آمریکا، اروپا و چین؛ منبع: اداره آمار اقتصادی آمریکا، اتحادیه اروپا و چین

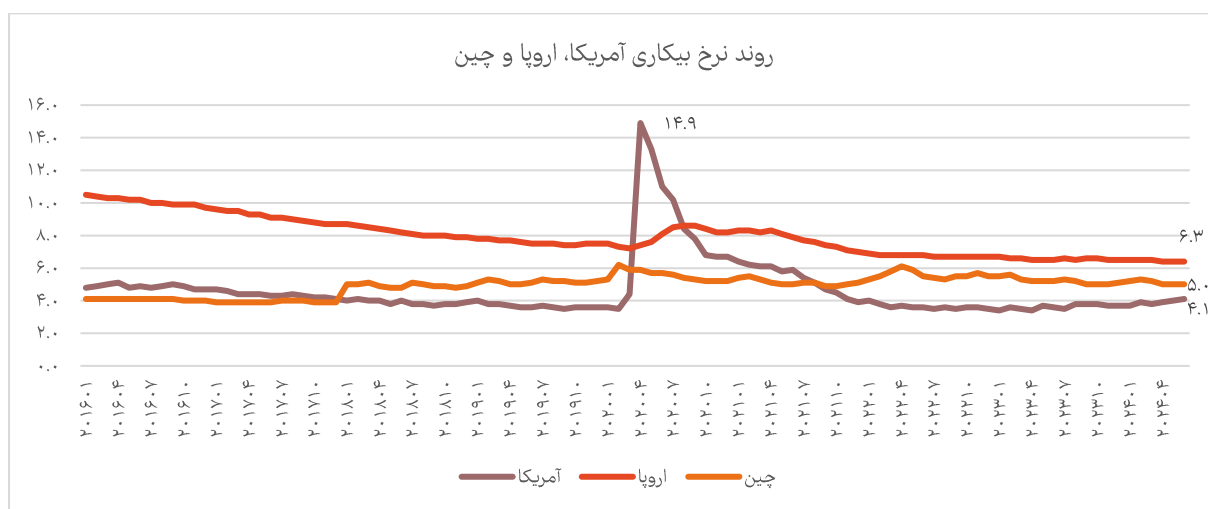
تورم آمریکا در ماه ژوئن نشانه مثبتی نشان داد و به ۳ درصد در مقایسه با سال گذشته کاهش یافت. این رقم پایین‌تر از حد انتظار بوده و روند نزولی تورم را که از ماه مه آغاز شده است، ادامه می‌دهد. این داده‌ها، فدرال رزرو را در تصمیم‌گیری در مورد سرعت کاهش نرخ بهره از بالاترین میزان ۲۳ ساله اخیر، تشویق می‌کند. با وجود انتظار اولیه بازار برای چندین کاهش نرخ بهره در سال ۲۰۲۴، فدرال رزرو به دلیل نگرانی از کند شدن روند اقتصادی، نرخ بهره را ثابت نگه داشته است. با این حال، رئیس فدرال رزرو، جروم پاول اشاره کرد که بازار کار در حال سرد شدن است، که نشان می‌دهد کاهش نرخ بهره در آینده محتمل است.

تورم منطقه یورو در ماه ژوئن ۲.۵ درصد تایید شد. بر اساس رقم منتشر شده، نرخ تورم مصرف‌کننده به‌طور سالانه در منطقه یورو طی ماه ژوئن به ۲.۵ درصد کاهش یافت. داده‌های یورو استات نشان داد که این رقم از ۲.۶ درصد اعلام شده در ماه مه کاهش یافته است. تورم اصلی، بدون احتساب قیمت‌های بی‌ثبات مواد غذایی و انرژی، در ماه ژوئن ۲.۹ درصد گزارش شد. هزینه انرژی در ماه ژوئن نسبت به مدت مشابه سال قبل ۰.۲ درصد افزایش یافت که نسبت به افزایش ۰.۳ درصدی در ماه مه کاهش ثبت کرده است، در حالی که تورم مواد غذایی به کمترین میزان در سه سال گذشته یعنی ۱.۶ درصد در ماه ژوئن در مقابل ۱.۹ درصد کاهش یافت. کمترین نرخ سالانه در فنلاند (۰.۵ درصد)، ایتالیا (۰.۹ درصد) و لیتوانی (۱.۰ درصد) مشاهده شد، در حالی که بالاترین نرخ در بلژیک (۵.۴ درصد)، رومانی (۵.۳ درصد)، اسپانیا و مجارستان (هر دو ۳.۶ درصد) ثبت شد.

داده‌های منتشر شده نشان می‌دهد که تورم سالانه چین در ماه ژوئن نسبت به ماه گذشته نزول کرده است. به گزارش ایسنا، تورم شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI) چین در ماه ژوئن به ۰.۲ درصد کاهش یافت که روند کاهشی نسبت به رقم ثبت شده ۰.۳ درصد ماه مه را تجربه کرده است. تورم اصلی بدون احتساب مواد غذایی و انرژی به‌صورت سالانه ۰.۶ درصد در ماه ژوئن ثابت ماند. قیمت خودرو و لوازم خانگی هیچ نشانه‌ای از بهبود را نشان نداد و در ماه ژوئن ۵.۳ درصد و ۱.۳ درصد کاهش یافت. قیمت خدمات در ماه ژوئن بدون تغییر بود، اما از ۰.۸ درصد در ماه مه به ۰.۷ درصد سالانه کاهش یافت.

شاخص بیکاری

وزارت کار آمریکا روز جمعه گزارش داد: اقتصاد آمریکا مجدداً در ماه ژوئن کمی بیشتر از آنچه انتظار می‌رفت، شغل ایجاد کرده است؛ هرچند تقاضا برای کار بیشتر از میزان اشتغال ایجاد شده بوده و نرخ بیکاری رشد کرده است. نرخ بیکاری در این ماه به‌طور غیرمنتظره‌ای به ۴٫۱ درصد رسید که به بالاترین سطح از اکتبر ۲۰۲۱ تاکنون به‌شمار می‌رود. این کاهش برای مقامات فدرال رزرو که در حال ارزیابی حرکت بعدی خود در مورد سیاست پولی آمریکا هستند، نشانه متناقضی بود. پیش‌بینی این بود که نرخ بیکاری روی ۴ درصد ثابت بماند. یان هاتزیوس، اقتصاددان ارشد گلدمن ساکس معتقد بود این‌یک نوع گزارش از این ایده حمایت می‌کند که فدرال رزرو به‌زودی کاهش نرخ بهره را اجرا خواهد کرد و ماه سپتامبر محتمل‌ترین گزینه است.

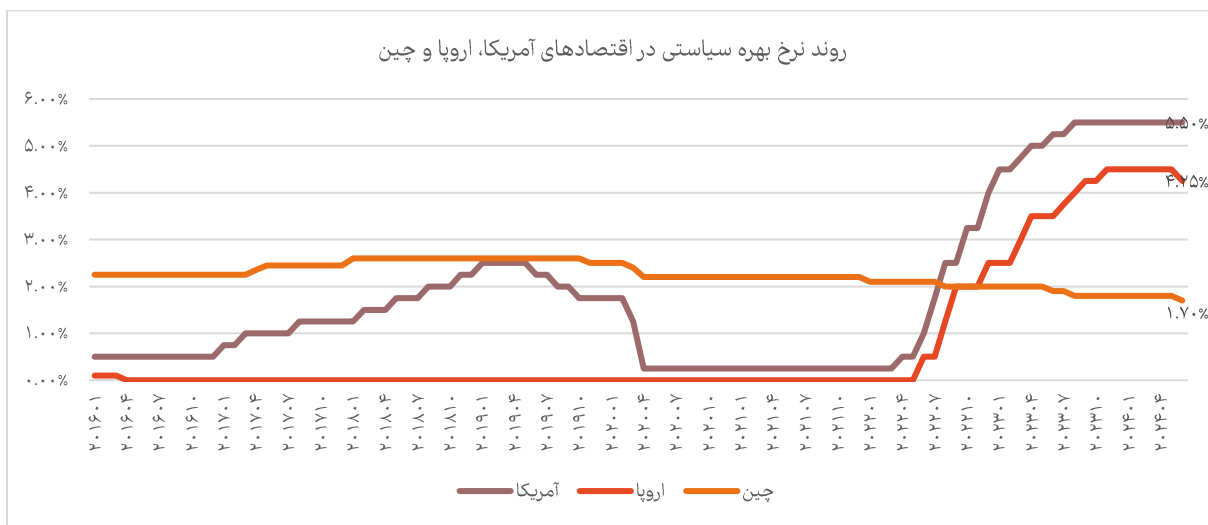

نمودار (۶) روند نرخ بیکاری آمریکا، اروپا و چین؛ منبع: U.S. Bureau of Labor Statistics, National Bureau of Statistics of China, یورو استات

نرخ بیکاری اروپا در ماه می به ۶٪ کاهش یافت اما مجدداً در ماه‌های ژوئن و ژوئیه به محدود ۶٫۳٪ افزایش داشته است. آژانس کار فدرال آلمان اعلام کرد که نرخ بیکاری آلمان، بزرگترین اقتصاد اروپا، در ماه ژوئن به ۶ درصد رسید که در سه سال اخیر رکورد جدیدی محسوب می‌شود. تعداد افراد بیکار ۱۹ هزار نفر افزایش یافت که بیشتر از پیش‌بینی تحلیلگران بود. افزایش بیش از انتظار افراد بیکار در آلمان نشان می‌دهد ضعف اقتصادی چه تأثیری بر بازار کار گذاشته است. آندریا ناهلس، رئیس دفتر کار فدرال آلمان اظهار کرد ضعف در بازار کار همچنان ادامه دارد. نرخ بیکاری تعدیل شده فصلی از ۵٫۹ درصد در ماه قبل به ۶٫۰ درصد افزایش یافت. نالس گفت که شرکت‌ها هنوز در جستجوی کارکنان جدید محتاط هستند. بر اساس گزارش‌های دفتر ملی آمار چین نرخ بیکاری کلی در چین در ماه جولای به ۵٫۱ درصد رسید که در مقایسه با بالاترین رقم ۶ درصدی در اوایل سال جاری روندی کاهشی از خود نشان داده است. این نرخ کمی بالاتر از نرخ ۴٫۶ درصدی پیش از همه‌گیری است که بانک جهانی اعلام کرده بود. چین نرخ کلی بیکاری سال ۲۰۲۲ خود را ۴٫۹ درصد گزارش کرده است. بر اساس داده‌های رسمی چین، نرخ بیکاری برای افراد ۱۶ تا ۲۴ ساله از ۱۵٫۳ درصد سال ۲۰۲۲ به ۲۱٫۳ درصد در ماه ژوئن ۲۰۲۳ افزایش یافته است که نشان‌دهنده جهش ۲۵ درصدی نرخ بیکاری است. این رکوردشکنی در جهش نرخ بیکاری جوانان باعث شد پکن از ماه ژوئن به بعد انتشار نرخ بیکاری جوانان را که از سال ۲۰۱۸ آغاز به انتشار آن کرده بود، متوقف کند. پیش از آغاز همه‌گیری، نرخ بیکاری جوانان که در تابستان‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ افزایش یافت، و پس از آغاز همه‌گیری با رسیدن به حدود ۱۳ تا ۱۴ درصد و در نهایت به اوج ۱۷ درصدی رسید. پیامدهای این بیکاری بر اقتصاد چین می‌تواند قابل توجه باشد، هر سال فارغ‌التحصیلان بیشتری بالغ بر ۱۲ میلیون نفر به نیروی کار می‌پیوندند.

نرخ بهره

کمیته بانک مرکزی ایالات متحده در نشست ماه ژوئن نرخ بهره سیاستی را در محدوده ۵.۲۵ تا ۵.۵ درصدی حفظ کرد و انتظارات سرمایه‌گذاران را در خصوص یکه‌تازی دارایی‌های بازار در سال جاری کاهش داد. در راستای این بحث، کشکاری، یکی از اعضای فدرال رزرو در سخنرانی خود در روزهای اخیر تاکید کرد: «گرچه سخنان جرمی پاول از کاهش تنها یک مرتبه‌ای نرخ بهره در سال ۲۰۲۴ حکایت داشت، اما ناگفته نماند در صورت پیشرفت قابل توجه در روند تورم، نرخ بهره را بیش از پیش کاهش خواهد داد. به نظر می‌رسد که این نهاد موضع سیاستی خود را در سپتامبر تغییر خواهد.»

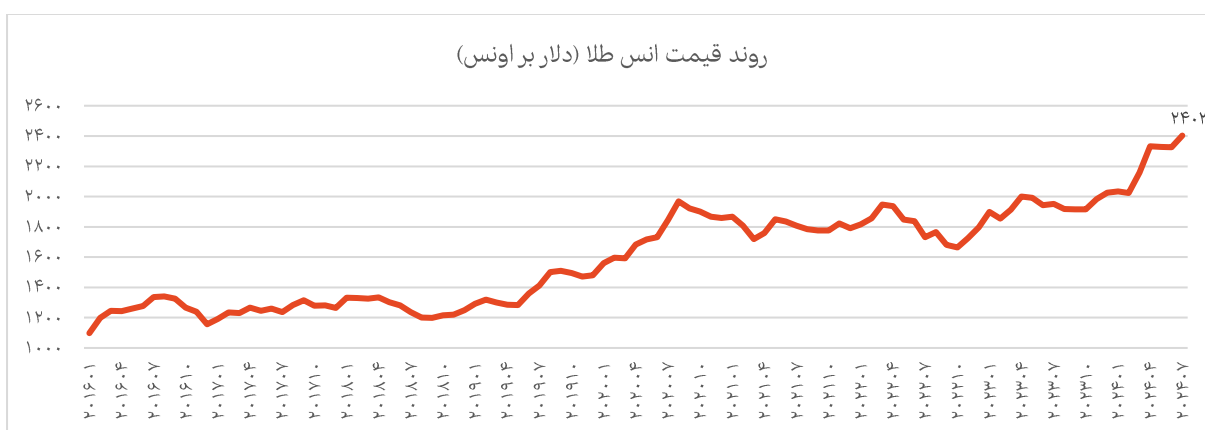
نمودار (۷) روند نرخ بهره سیاستی؛ منبع: Federal Reserve, European Central Bank, People's Bank of China

در اقتصاد اروپا، بانک مرکزی این ناحیه سه نرخ گوناگون را هر شش هفته یکبار تعیین تکلیف می‌کند. در خرداد ماه بانک مرکزی اروپا سرانجام نرخ بهره را کاهش داد. این کاهش به میزان ۰.۲۵ واحد درصد بوده است. کاهش نرخ بهره توسط بانک مرکزی اروپا در حالی رقم خورد که این بانک پیش‌بینی تورم منطقه یورو برای سال ۲۰۲۵ را از ۲ درصد به ۲/۲ درصد افزایش داده است؛ موضوعی که یک چالش بزرگ برای کریستین لاگارد، رئیس بانک مرکزی اروپا محسوب می‌شود. این بانک همچنین پیش‌بینی تورمی سال ۲۰۲۴ را نیز افزایش داده است. بانک مرکزی اروپا قصد دارد تا انتهای سال جاری، تنها یک مرحله دیگر نرخ بهره را کاهش داده و از انتظارات خود مبنی بر دو مرحله کاهش نرخ بهره عقب‌نشینی داشته‌اند.

بانک مرکزی چین به منظور مقابله با رکود حاکم بر بخش مسکن، نرخ بهره بازپرداخت‌های هفت روزه عملیات ریپوی معکوس (خرید اوراق بهادار از طریق مناقصه برای فروش مجدد در آینده) را از ۱.۸ درصد به ۱.۷ درصد کاهش داد. به گزارش نشریه گلوبال تایمز، بانک مرکزی چین روز دوشنبه اعلام کرد نرخ سود وام یک ساله با کاهش ۰.۱۰ واحد به ۳.۳۵ درصد رسیده است. همچنین نرخ سود وام پنج ساله که به عنوان وام مسکن شناخته می‌شود با کاهش ۰.۱۰ واحد به ۳.۸۵ درصد رسید. ریپوی معکوس فرآیندی است که در آن بانک مرکزی اوراق بهادار را از بانک‌های تجاری از طریق مناقصه خریداری و برای فروش مجدد آن در آینده، توافق می‌کند.

قیمت طلای جهانی حدود ۱۳ درصد نسبت به متوسط سال گذشته افزایش داشته است. در شرایط فعلی سرمایه‌گذارانی که انتظار کاهش نرخ بهره فدرال رزرو را دارند اصلی‌ترین عامل بالا رفتن قیمت طلا هستند. اما عوامل دیگری هم دخالت دارند از جمله خرید بالای طلا توسط بانک‌های مرکزی سراسر دنیا از جمله چین، روسیه، هند و ترکیه جهت پایین آوردن وابستگی به دلار آمریکا. همچنین مردم چین و هند تقاضای جدیدی به بازار طلا وارد کرده‌اند. در کنار وضعیت ناخوشایند بورس چین و رکود در بازار مسکن چین، سرمایه‌گذاران نسبت به خرید و ذخیره سازی طلا روی آورده‌اند.

فرار از تحریم‌های آمریکا در شرایط جنگی و رجوع به ذخیره طلای جهانی توسط بانک‌های مرکزی و همچنین تنش‌های ژئوپولیتیک در اوکراین، خاورمیانه و تایوان، از مهم‌ترین دلایل صعود طلا و اطمینان معامله‌گران از سرمایه‌گذاری در این بازار محسوب می‌شود. انتظار می‌رود با کاهش نرخ بهره در سپتامبر، فشار خرید بر طلا در سراسر جهان افزایش یابد.

نمودار (۸) روند قیمت انس طلا؛ منبع: tradingeconomics.com

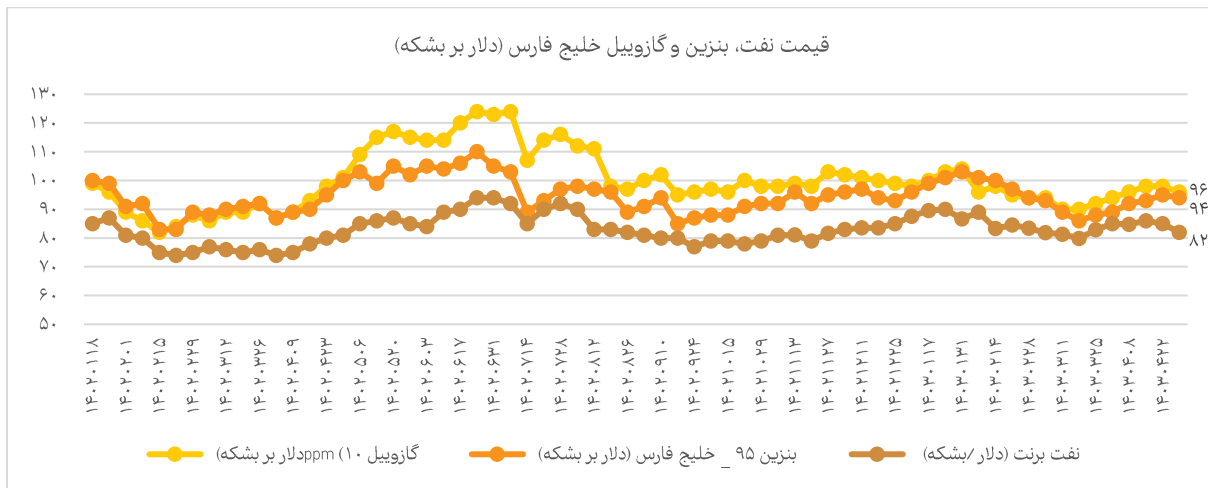
طی ماه‌های خرداد و تیرماه، نرخ نفت خام برنت در محدوده بین ۸۰ و ۸۵ دلار نوسان داشته است. انتظار می‌رود با توجه به کاهش تحریم‌های ونزوئلا و تامین بخشی از نفت چین و هند توسط ایران و روسیه، و با نزدیک تر شدن به انتخابات آمریکا در دسامبر، قیمت نفت شاهد افزایش شدیدی نباشد. طی دو ماه اخیر صادرات نفت عربستان، کمترین ارقام ده ماه اخیر و معادل ۵۶ میلیون بشکه در روز بوده است. کاهش صادرات نفت خام به آمریکا به دلیل هزینه‌های حمل و نقل، در افزایش نسبی قیمت نفت برنت موثر بوده است.

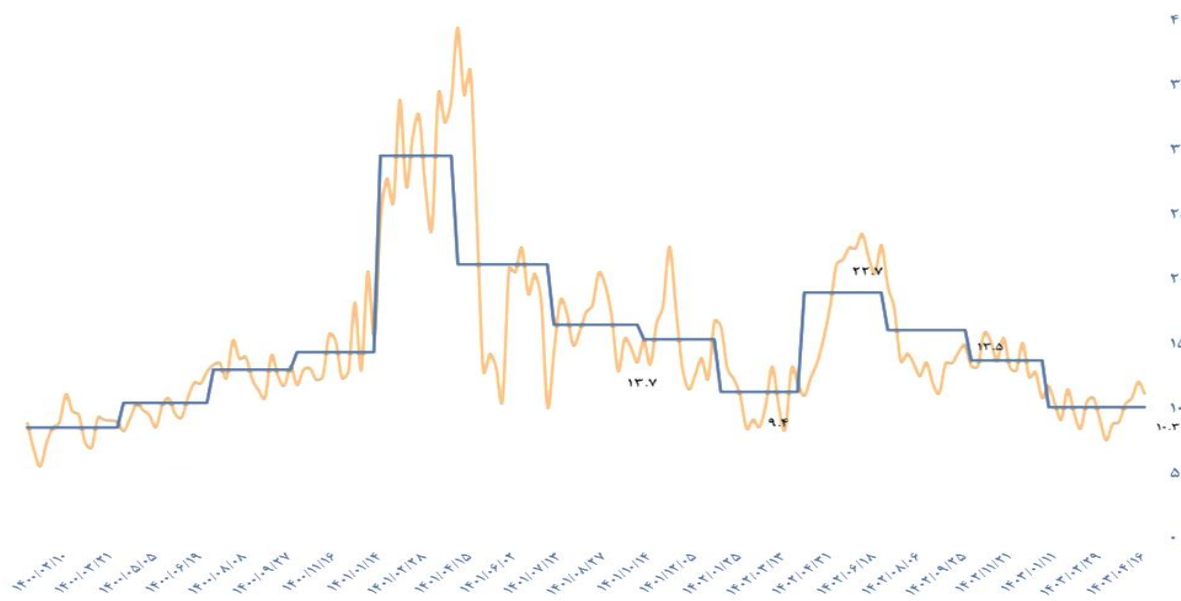
نمودار (۹) روند قیمت نفت برنت؛ منبع: نشریه آرگوس

بازار جهانی فرآورده های نفتی و کرک اسپرید

در بازار فرآورده های نفتی خلیج فارس در شش ماه اخیر فاصله قیمتی گازوییل و بنزین کاهش پیدا کرده است و در هفته پایانی تیرماه قیمت بنزین و گازوییل در خلیج فارس ۹۴ و ۹۶ دلار بر هر تن معامله شده است که موید حدود ۱۲ و ۱۴ دلار کرک اسپرید برای بنزین و گازوییل است. کاهش صادرات از سنگاپور، روسیه و کاهش ذخایر در آمریکا و اروپا در فصل گرم سفرها، منجر به افزایش قیمت بنزین و گازوییل در یک ماه اخیر در بازارهای جهانی شد.

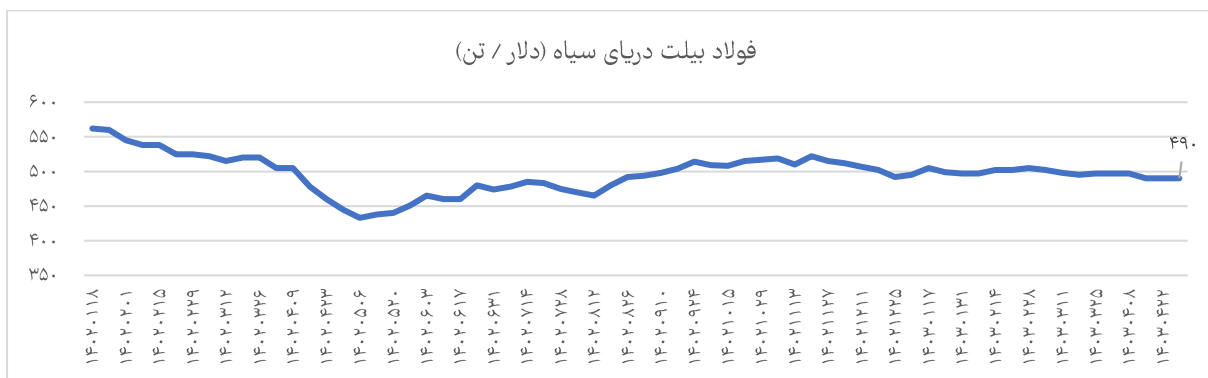
در بازار داخلی ایران با لحاظ تخفیف ۵ دلاری نفت خام شرکت ملی نفت به پالایشگاه ها در محاسبات صورت های مالی، کرک اسپرید محصولات پالایشی اصلی از میانگین حدود ۲۲ دلار در تابستان ۱۴۰۲ به حدود ۱۱ دلار در بهار ۱۴۰۳ کاهش پیدا کرده است.

بازار جهانی فلزات اساسی

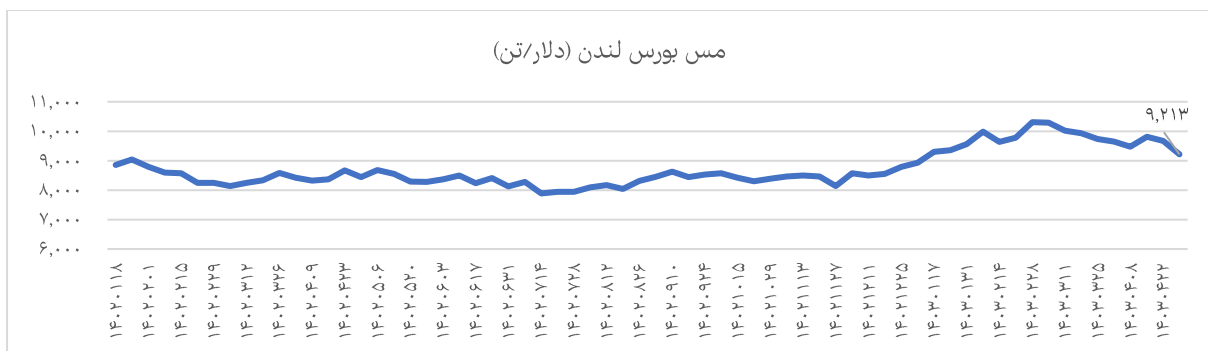
اقتصاد چین در سه ماهه دوم کمتر از حد انتظار رشد کرد و قیمت مسکن در ماه ژوئن بیشترین کاهش را در ۹ سال اخیر داشت تا بر شدت بحران در بخش املاک و مستغلات چین تاکید شود. این داده‌ها چشم‌انداز فعالیت‌های ساخت‌وساز آینده را کاهش داد و احتمال انحلال توسعه‌دهندگان املاک بدهکار چین را افزایش داد و منبع اصلی تقاضای جهانی و تولید اقتصادی چین را از بین برد. روند کاهش تورم ناشی از رکود مسکن باعث شد تا حمایت اقتصادی دولت چین از توسعه‌دهندگان و صنعت ساخت‌وساز صورت گیرد. در ادامه تحرک بخشی به صنعت مسکن، در ژوئیه مقامات دولتی پکن تصمیم به تسهیل دریافت وام مسکن توسط متقاضیان گرفتند که منجر به تحرک قیمت و افزایش نسبی قیمت فولاد در چین شد. و قیمت ورق گرم چین به سطح ۵۳۵ دلار افزایش یافت.

بازار محصولات فولادی ناحیه CIS در هفته آخر تیر ماه همچنان شاهد عدم تحرک محسوس تقاضا بوده است که باعث ثبات وضعیت در حوزه بیلت شده است اما در حوزه اسلب با توجه به رقابت تولیدکنندگان روسی و ضعف نسبی تقاضا روند نزولی قیمت‌ها ادامه داشته است. در پایان تیرماه قیمت فوب شمش فولادی صادراتی از دریای سیاه با کاهش ۲.۵ دلاری به ۴۹۲.۵ دلار به ازای هر تن رسید.

نمودار (۱۲) روند قیمت بیلت دریای سیاه؛ منبع: نشریه platts

قیمت مس در معاملات آتی بورس لندن در هفته پایانی ژوئیه حدود ۴.۱۵ دلار در هر پوند سقوط کرد و در پایین‌ترین سطح از اوایل آوریل در بحبوحه نگرانی‌ها در مورد تقاضا از سوی مصرف‌کننده اصلی چین قرار گرفت. هفته گذشته، داده‌ها نشان داد که اقتصاد چین در سه ماهه دوم کمتر از حد انتظار رشد کرده است، در حالی که شاخص‌های اقتصادی در ماه ژوئن متفاوت بودند. پلنوم سوم که اخیراً به پایان رسید نیز نتوانست سرمایه‌گذاران را هیجان زده کند، زیرا به تداوم پایبند بود و نه تغییر سیاست عمده‌ای که بتواند چالش‌های اقتصادی را برطرف کند. در همین حال، بانک مرکزی چین با کاهش نرخ‌های بهره کلیدی در روز دوشنبه بازارها را شگفت زده کرد و نرخ اولیه وام یک و پنج ساله را به ترتیب به پایین‌ترین سطح ۳.۳۵ و ۳.۸۵ درصد رساند. در جاهای دیگر، قیمت فلزات تحت فشار افزایش ارزش دلار قرار گرفت، اگرچه انتظار می‌رود فدرال رزرو آمریکا کاهش نرخ بهره را در ماه سپتامبر آغاز کند. در سمت عرضه، موجودی مس در انبارهای LME به بالاترین میزان از سپتامبر ۲۰۲۱ رسید، در حالی که موجودی در انبارهای اوراق قرضه در چین به بالاترین میزان از می ۲۰۲۳ رسید.

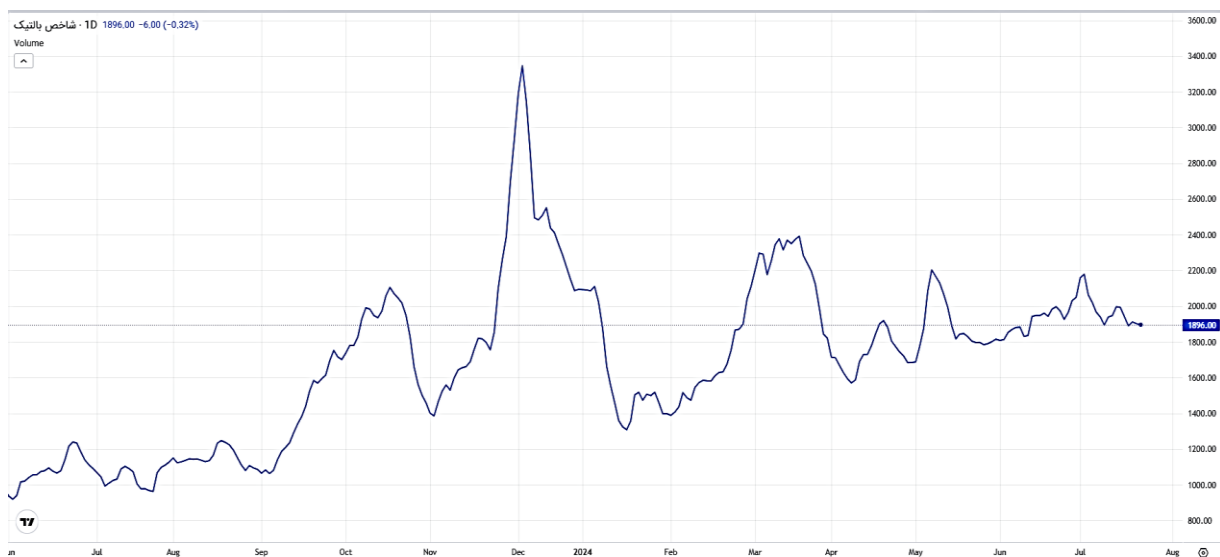
نمودار (۱۳) روند قیمت بورس لندن؛ منبع: نشریه platts

شاخص کرایه کشتیرانی بالتیک

شاخص بالتیک دری که به اختصار BDI نامیده می‌شود، یک شاخص حمل و نقل تجارت است که توسط بورس بالتیک در لندن محاسبه می‌شود. این شاخص تغییرات در هزینه حمل و نقل مواد خامی چون ذغال سنگ و فولاد را اندازه‌گیری می‌کند. محاسبه شاخص بالتیک با ارزیابی چند نرخ حمل و نقل در بیش از ۲۰ مسیر و برای هریک از کشتی‌ها انجام می‌شود. اعضا برای به دست آوردن قیمت‌ها و جمع کردن آنها، با فرستنده‌های فله خشک در سرتاسر جهان تماس می‌گیرند و سپس میانگین را محاسبه می‌کنند.

شاخص اصلی حمل و نقل دریایی بورس بالتیک، که نرخ کشتی‌های حامل کالاهای فله خشک را دنبال می‌کند، روز دوشنبه ۳۱ تیرماه، ۰.۳ درصد کاهش یافت و به ۱۸۹۶ رسید. شاخص Capesize که معمولاً محموله‌های ۱۵۰۰۰۰ تنی مانند سنگ آهن و زغال سنگ را حمل می‌کند با ۰.۵ درصد کاهش به ۲۹۵۷ رسید. شاخص پاناماکس که معمولاً حدود ۶۰۰۰۰ تا ۷۰۰۰۰ تن زغال سنگ یا محموله غلات را حمل می‌کند با ۰.۱ درصد کاهش به ۱۷۱۲ رسید. در میان کشتی‌های کوچکتر، شاخص سوپرامکس بدون تغییر در ۱۳۷۴ بود.

به طور کلی در تیرماه همه شاخص‌های حمل کانتینری با تعادل و کاهش نسبی مواجه بودند. با توجه به زمان فصل گرم در مسیرهای حمل و نقل دریایی و طوفانی نبودن اکثر مسیرها، تنها دلیل بالابودن نسبی متوسط کرایه‌های حمل دریایی، همچنان تنش‌های سیاسی در دریای چین، در دریای سرخ و مدیترانه است.

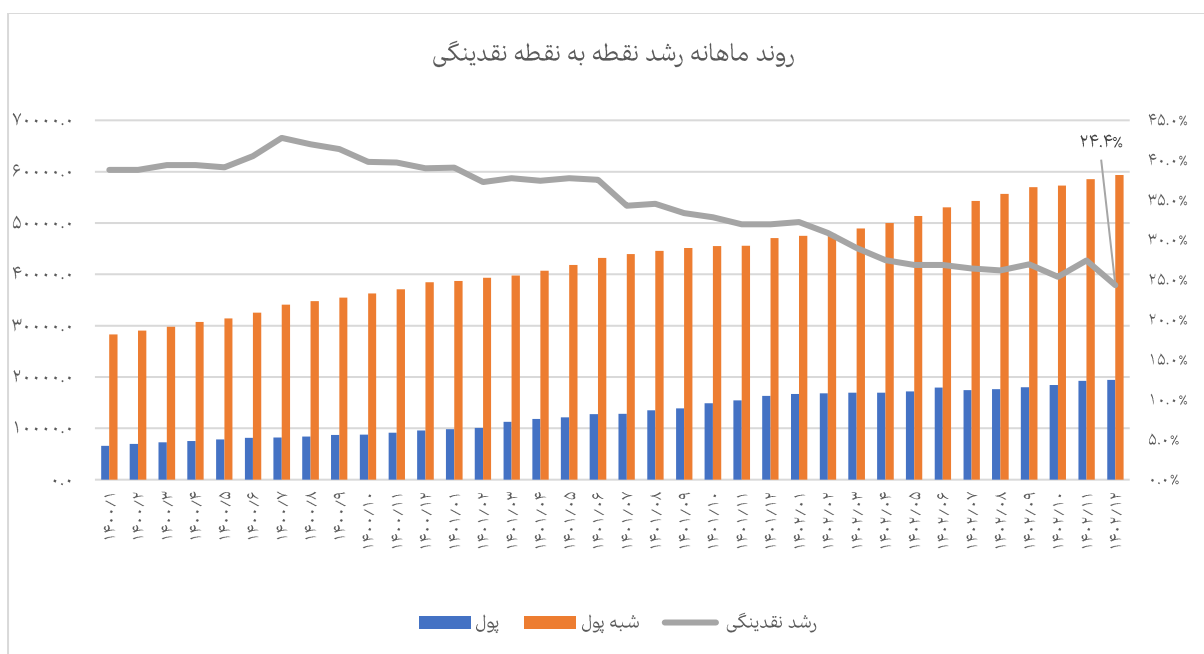

نمودار (۱۴) شاخص نرخ حمل کانتینری بالتیک؛ منبع: بورس بالتیک لندن

نقدینگی و رشد نقدینگی

بانک مرکزی به تازگی و با تاخیر بسیار، آمار پایه پولی و نقدینگی فروردین ماه ۱۴۰۳ را منتشر کرد. رشد نقطه به نقطه نقدینگی در فروردین ماه ۱۴۰۳ به ۲۳ درصد رسید. این رقم پایین‌ترین میزان رشد نقطه به نقطه نقدینگی در حدود چهار سال اخیر محسوب می‌شود، با این حال، آمارهای جدید حاکی از توقف روند کاهشی این متغیر بوده است که موفقیت سیاست‌های کنترل رشد نقدینگی و کنترل رشد ترازنامه بانک‌ها از ابتدای سال ۱۴۰۱ را نشان می‌دهد.

اخیراً معاونت سیاستگذار پولی بانک مرکزی تحولات کل‌های پولی در اردیبهشت سال ۱۴۰۳ را اعلام کرده که بر اساس آن، نقدینگی در پایان اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ نسبت به پایان سال ۱۴۰۲ معادل ۳.۲ درصد رشد داشته است. نرخ رشد دوازده‌ماهه نقدینگی نیز از ۳۰.۹ درصد در پایان اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۲ طی یک روند نزولی به ۲۵.۶ درصد در پایان اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ رسیده است.

نمودار (۱۵) روند رشد نقدینگی؛ منبع: بانک مرکزی

بر اساس آمارهای مقدماتی، پایه پولی در پایان اردیبهشت‌ماه سال جاری رشدی معادل ۰.۳ درصد را نسبت به پایان سال ۱۴۰۲ تجربه کرد؛ همچنین، نرخ رشد دوازده‌ماهه پایه پولی در پایان اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ معادل ۲۱.۱ درصد بوده است. نکته قابل توجه تداوم روند نزولی رشد پایه پولی است، به طوری که رشد دوازده‌ماهه پایه پولی از ۴۲.۹ درصد در پایان سال ۱۴۰۱ به ۲۱.۱ درصد در پایان اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ رسیده است. این رقم پایین‌ترین میزان رشد نقطه‌ای پایه پولی از مهرماه ۱۳۹۷ یعنی ۶۸ ماه گذشته محسوب می‌شود. با این حال، برخی اقلام پایه پولی با افزایش و کاهش‌های شدید روبه‌رو شده است.

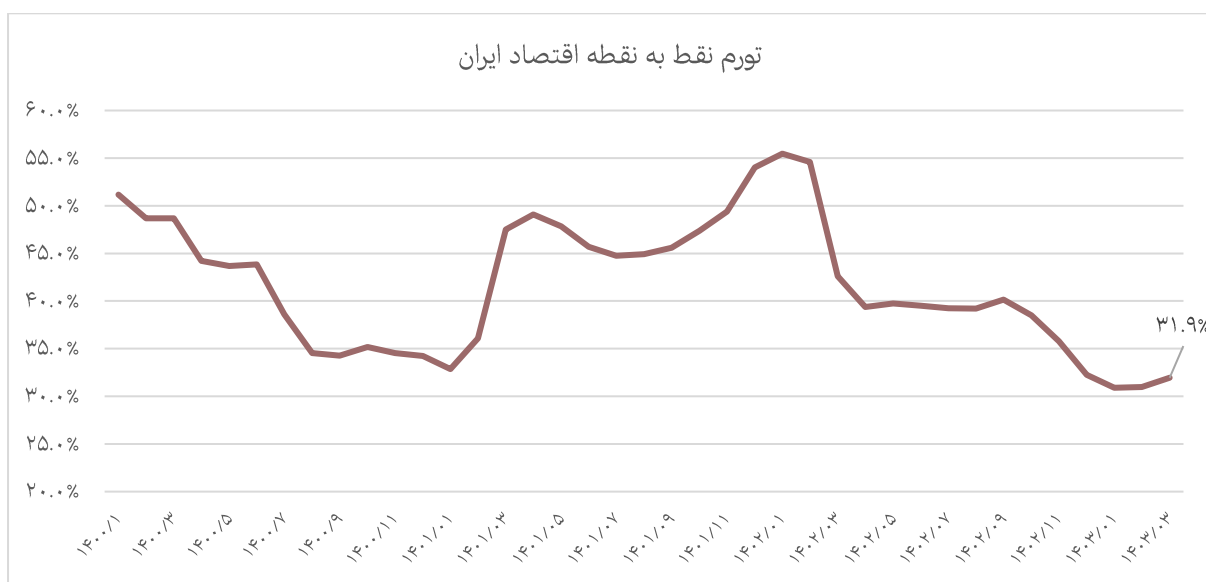
بر اساس این گزارش، ضریب فزاینده نقدینگی نیز در پایان اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ نسبت به پایان سال ۱۴۰۲، معادل ۲.۹ درصد افزایش یافت و به رقم ۷.۴۳۴ رسید.

تورم نقطه به نقطه

با توجه به گزارش های آماری مرکز آمار ایران در خرداد ماه ۱۴۰۳ تورم نقطه به نقطه خانوارهای کشور، ۳۱.۹ درصد بوده است؛ یعنی خانوارهای کشور به طور میانگین، ۳۱.۹ درصد بیشتر از خرداد ماه ۱۴۰۲ برای خرید یک «مجموعه کالاها و خدمات یکسان» پرداخته اند. تورم نقطه به نقطه خرداد ماه ۱۴۰۳ در مقایسه با ماه قبل، ۰.۹ واحد درصد افزایش داشته است. منظور از تورم نقطه به نقطه، درصد تغییر عدد شاخص قیمت نسبت به ماه مشابه سال قبل می باشد.

منظور از تورم ماهانه، درصد تغییر عدد شاخص قیمت، نسبت به ماه قبل می باشد. در خرداد ماه ۱۴۰۳ تورم ماهانه خانوارهای کشور برابر ۲.۸ درصد بوده است. تورم ماهانه برای گروه های عمده «خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات»، ۴.۲ درصد و برای گروه عمده «کالاهای غیرخوراکی و خدمات»، ۲.۱ درصد بوده است.

منظور از نرخ تورم سالانه، درصد تغییر میانگین اعداد شاخص قیمت در یک سال منتهی به ماه جاری، نسبت به دوره مشابه قبل از آن می باشد. در خرداد ماه ۱۴۰۳ نرخ تورم سالانه برای خانوارهای کشور به ۳۶.۱ درصد رسیده که نسبت به همین اطلاع در ماه قبل، ۰.۹ واحد درصد کاهش یافته است.

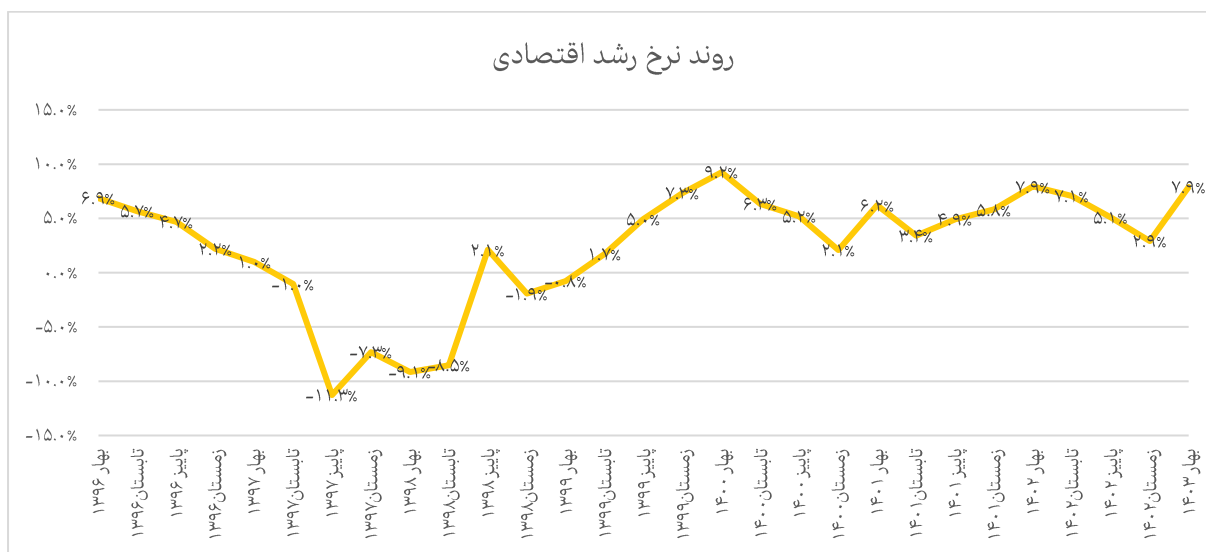

نمودار (۱۶) روند تورم نقطه به نقطه اقتصاد ایران؛ منبع: مرکز آمار ایران

سیاست بانک مرکزی در سال جاری هدف گذاری برنامه ریزی شده برای تداوم کاهش تورم و نرخ رشد نقدینگی به همراه هدایت هدفمند اعتبارات بانکی به سمت تولید است؛ به نحوی که برای سال جاری نرخ هدف گذاری رشد نقدینگی به طور متوسط ۲۳ درصد با امکان تغییر در یک بازه مثبت و منفی ۲ درصد و نرخ هدف گذاری برای تورم نقطه به نقطه شاخص بهای مصرف کننده در پایان سال نیز در کانال ۲۰ درصد است.

روند نرخ رشد اقتصادی

به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، عملکرد تولید ناخالص داخلی کشور در سال ۱۴۰۲ "با احتساب نفت" و "بدون احتساب نفت" به قیمت های ثابت سال ۱۳۹۵ نسبت به سال قبل از آن به ترتیب با افزایش ۴.۵ و ۳.۹ درصدی همراه بوده است. همچنین رشد اقتصادی به قیمت بازار در سال ۱۴۰۲ در مقایسه با سال ۱۴۰۱ معادل ۵ درصد افزایش داشته است. تحقق رشد اقتصادی ۴.۵ درصدی در سال ۱۴۰۲ در امتداد رشد اقتصادی ۴.۰ درصدی سال ۱۴۰۱ حکایت از تداوم روند رو به بهبود فعالیت های اقتصادی در کشور دارد.

نمودار (۱۷) روند نرخ رشد اقتصادی ایران؛ منبع: بانک مرکزی

بر اساس برآورد بانک جهانی، اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۳ رشد ۵ درصدی و تورم ۴۰.۸ درصدی را تجربه کرده بود. میان بخش های مختلف اقتصادی، بخش صنعت پیشروی رشد در سال ۲۰۲۴ خواهد بود. پیش بینی شده است این بخش رشد ۴.۹ درصدی را در سال ۲۰۲۴ تجربه کند. رشد بخش خدمات نیز به ۲.۷ درصد و بخش کشاورزی به ۰.۹ درصد در این سال خواهد رسید. بانک جهانی در ادامه گزارش خود پیش بینی کرده است صادرات کالا و خدمات ایران در سال جاری ۷.۱ درصد بیشتر از سال گذشته باشد و واردات نیز در این سال ۱.۸ درصد رشد کند، البته تراز حساب های جاری ایران نیز همچنان مثبت خواهد بود.

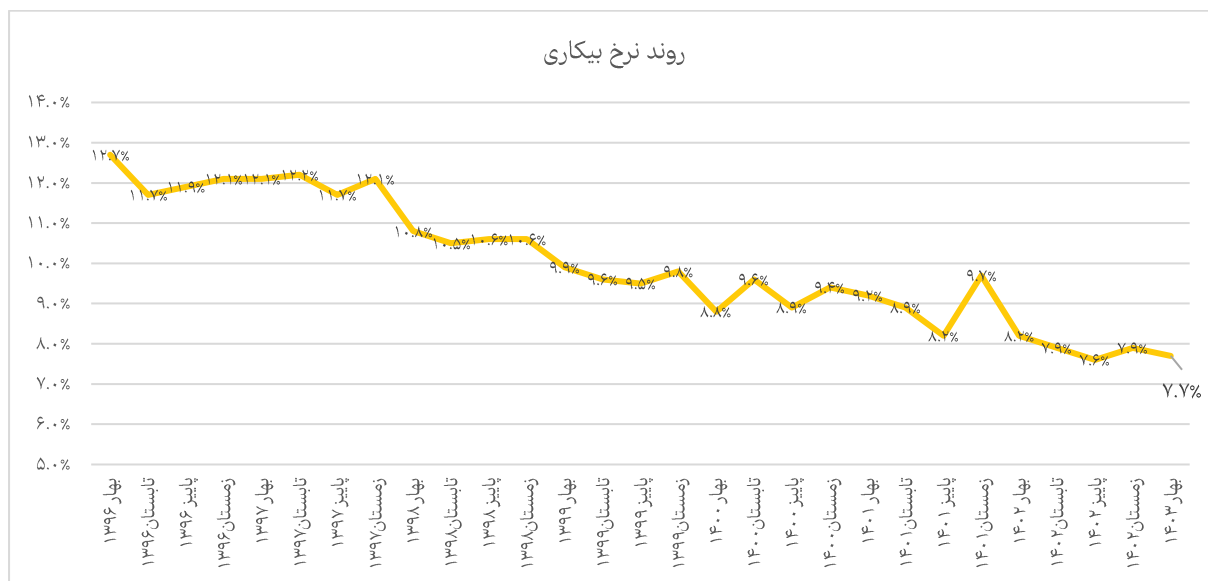
بررسی عملکرد رشد اقتصادی بر حسب گروه فعالیت های اقتصادی در سال ۱۴۰۲ نشان می دهد، رشد ارزش افزوده گروه های "خدمات"، "نفت و گاز"، "صنایع و معادن" و "کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری" نسبت به دوره مشابه سال قبل از آن به ترتیب معادل ۳.۸، ۱۴.۷، ۴.۵ و ۰.۲ درصد بود که به ترتیب از سهمی معادل ۲.۲، ۱.۲، ۱.۱، و ۰.۰ واحد درصد در رشد اقتصادی سال ۱۴۰۲ برخوردار شده اند.

در سال مورد گزارش، ارزش افزوده بخش "صنعت" به قیمت های ثابت سال ۱۳۹۵ از افزایش ۴.۴ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۱ برخوردار بود؛ به طور مشخص در این بخش، شاخص تولید کارگاه های بزرگ صنعتی ۱۰۰ نفر کارکن و بیشتر - با اختصاص سهم حدود ۷۰ درصد از ارزش افزوده بخش صنعت - نسبت به سال ۱۴۰۱، رشدی معادل ۳.۸ درصد را تجربه کرد.

بررسی عملکرد رشد ۲۴ بخش اقتصادی کشور نشان می دهد که در سال ۱۴۰۲ از مجموع ۲۴ گروه اصلی، ۱۹ گروه از رشد مثبت تولید برخوردار بوده اند؛ از جمله این صنایع که بیشترین سهم را در رشد محقق شده این دوره داشته اند می توان به "صنایع تولید فلزات اساسی"، "صنایع تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر" و "صنایع تولید محصولات کانی غیرفلزی" اشاره کرد.

روند نرخ بیکاری

نتایج طرح آمارگیری نیروی کار بهار ۱۴۰۳ منتشر شد. بررسی نرخ بیکاری افراد ۱۵ ساله و بیش تر نشان می‌دهد که ۷.۷ درصد از جمعیت فعال (شاغل و بیکار) بیکار بوده‌اند. بررسی روند تغییرات نرخ بیکاری حاکی از آن است که این شاخص، نسبت به فصل مشابه در سال قبل (بهار ۱۴۰۲)، ۰.۵ درصد کاهش یافته است.

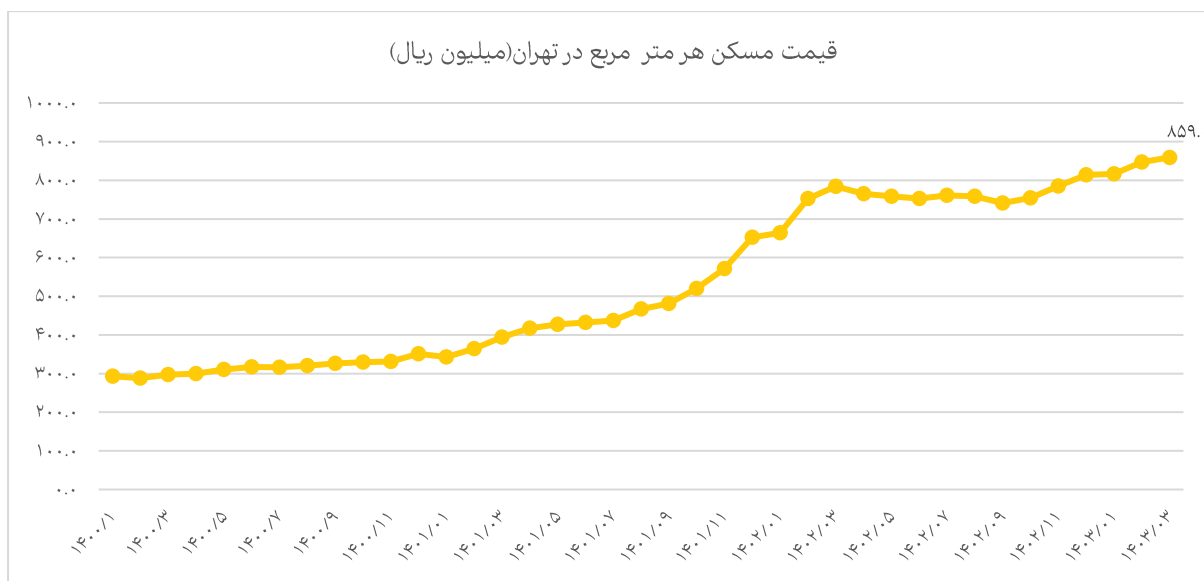

نمودار (۱۸) روند نرخ بیکاری ایران؛ منبع: مرکز آمار ایران

در بهار ۱۴۰۳، به میزان ۴۱.۲ درصد جمعیت ۱۵ ساله و بیش تر از نظر اقتصادی فعال بوده‌اند، یعنی در گروه شاغلان یا بیکاران قرار گرفته‌اند. بررسی تغییرات نرخ مشارکت اقتصادی حاکی از آن است که این نرخ نسبت به فصل مشابه در سال قبل (بهار ۱۴۰۲) تغییر نیافته است. جمعیت شاغلین ۱۵ ساله و بیشتر در این فصل ۲۴ میلیون و ۷۴۶ هزار نفر بوده که نسبت به فصل مشابه سال قبل ۴۴۰ هزار نفر افزایش داشته است. همچنین جمعیت غیرفعال از نظر اقتصادی ۳۸ میلیون و ۲۲۸ هزار نفر بوده که نسبت به فصل مشابه سال قبل ۴۳۱ هزار نفر افزایش داشته است. نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله حاکی از آن است که ۲۰.۰ درصد از فعالان این گروه سنی در بهار ۱۴۰۳ بیکار بوده‌اند. بررسی تغییرات فصلی نرخ بیکاری این افراد نشان می‌دهد، این نرخ نسبت به فصل مشابه در سال قبل (بهار ۱۴۰۲) ۱.۶ درصد کاهش یافته است. بررسی سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص جمعیت ۱۵ ساله و بیش تر نشان می‌دهد که در بهار ۱۴۰۳، ۷.۹ درصد جمعیت شاغل، به دلایل اقتصادی (فصل غیرکاری، رکود کاری، پیدا نکردن کار با ساعت بیش تر و...) کم تر از ۴۴ ساعت در هفته کار کرده و آماده برای انجام کار اضافی بوده‌اند. این در حالی است که ۳۸.۵ درصد از شاغلین ۱۵ ساله و بیش تر، بیش از ۴۹ ساعت در هفته کار کرده‌اند. بررسی اشتغال در بخش‌های عمده اقتصادی نشان می‌دهد که در بهار ۱۴۰۳، بخش خدمات با ۵۲.۴ درصد بیش ترین سهم اشتغال را به خود اختصاص داده است. در مراتب بعدی بخش‌های صنعت با ۳۳.۰ درصد و کشاورزی با ۱۴.۵ درصد قرار دارند.

قیمت مسکن هر مترمربع در تهران (میلیون ریال)

بر اساس اطلاعات بانک مرکزی، در خردادماه ۱۴۰۳، تعداد آپارتمان‌های مسکونی معامله شده در شهر تهران به ۳۸۷۲ واحد مسکونی رسید که این میزان نسبت به ماه قبل ۲۰.۶ درصد کاهش نشان می‌دهد اما در مقایسه با خرداد سال قبل ۱۴.۱ درصد بیشتر است. بر اساس این آمارها، در خرداد امسال، میانگین قیمت خرید و فروش یک مترمربع زیربنای واحد مسکونی معامله شده از طریق بنگاه‌های معاملات ملکی شهر تهران ۸۵ میلیون و ۹۱۰ هزار تومان بوده که نسبت به ماه قبل ۱.۴ درصد و نسبت به خرداد پارسال ۹.۷ درصد بیشتر است.

نمودار (۱۹) روند قیمت مسکن هر متر مربع در تهران (میلیون ریال)؛ منبع: بانک مرکزی

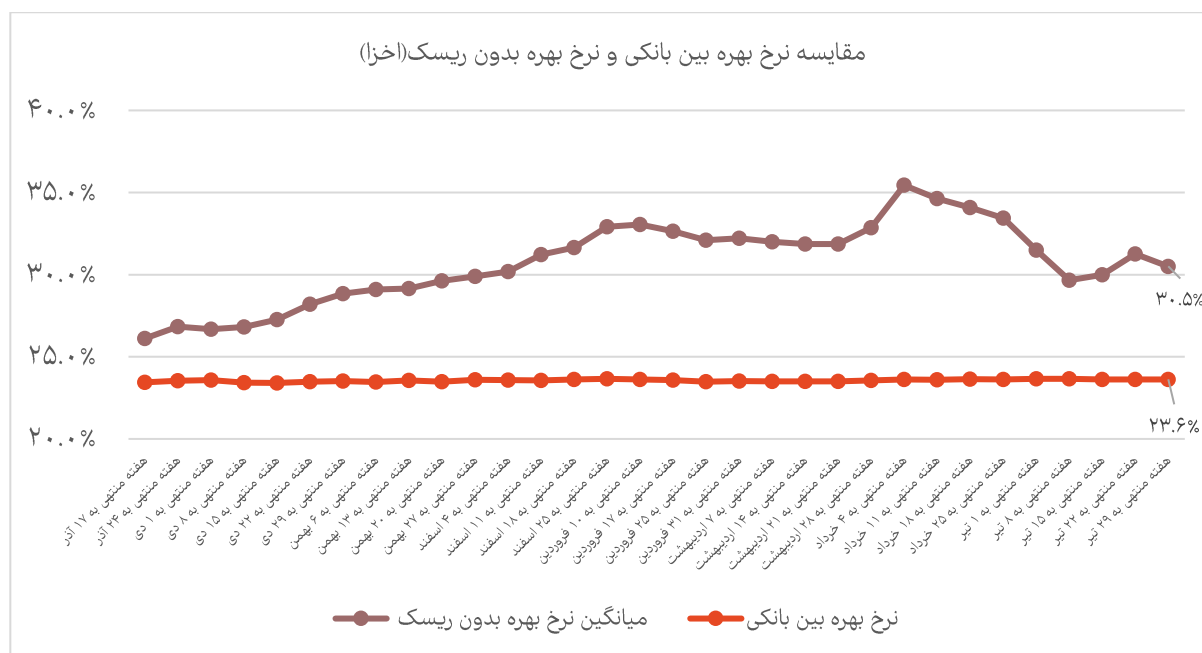
بررسی توزیع تعداد واحدهای مسکونی معامله شده در شهر تهران به تفکیک عمر بنا در خردادماه ۱۴۰۳ حاکی از این است که از مجموع ۳۸۷۲ واحد مسکونی معامله شده در این ماه، واحدهای تا ۵ سال ساخت با سهم ۲۶.۷ درصدی، بیشترین سهم را به خود اختصاص داده‌اند. البته این سهم همچنان نسبت به خرداد سال قبل ۱.۱ درصد کاهش نشان می‌دهد. توزیع فراوانی تعداد واحدهای مسکونی معامله شده شهر تهران در خردادماه سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد که به لحاظ مساحت، واحدهای مسکونی با سطح زیربنای کمتر از ۸۰ مترمربع، ۵۶ درصد کل معاملات را به خود اختصاص دادند.

بررسی شاخص کرایه مسکن استیجاری حاکی از این است که در خردادماه ۱۴۰۳ این شاخص در شهر تهران ۳.۵ درصد و در کل مناطق شهری ۳.۸ درصد رشد کرده است. همچنین بررسی رشد نقطه‌به‌نقطه شاخص کرایه مسکن اجاری نشان می‌دهد در خرداد امسال، شاخص اجاره‌بها در شهر تهران ۴۷ درصد و در کل مناطق شهری کشور ۵۱.۶ درصد نسبت به خرداد سال قبل رشد داشته است.

با توجه به اینکه تصویب و ابلاغ قانون ساماندهی بازار زمین، مسکن و اجاره‌بها، سقف افزایش قیمت اجاره‌بها برای همه مناطق شهری کشور تعیین شده است، قراردادهای اجاره در یک سال آتی باید با افزایش قیمت کمتر از تورم سالانه بازار اجاره یا تورم مصرف‌کننده افزایش پیدا کند و این موضوع می‌تواند به کاهش ارتفاع شاخص اجاره مسکن کمک کند.

نرخ بهره بین بانکی و نرخ بهره بدون ریسک

بعد از افزایش نرخ های بازار بدهی در خرداد ماه که ناشی از عوارض انتشار گواهی سپرده عام با نرخ ۳۰ درصد و بیشتر در اردیبهشت ماه بود، در تیرماه میانگین نرخ های یک ساله معاملات اخزا به محدود ۳۰ الی ۳۱ درصد بازگشت. بانک مرکزی با ورود به این بازار و تکلیف بانک ها برای خرید اوراق اخزا به عنوان بخشی از تعهدات سپرده قانونی خود، موفق به کنترل نرخ ها گشت. لازم به ذکر است دولت از ابتدای سال اخزا به پیمانکاران اختصاص ن داده است و این مهم به مدیریت نرخ های بازار اوراق دولتی کمک کرده است.

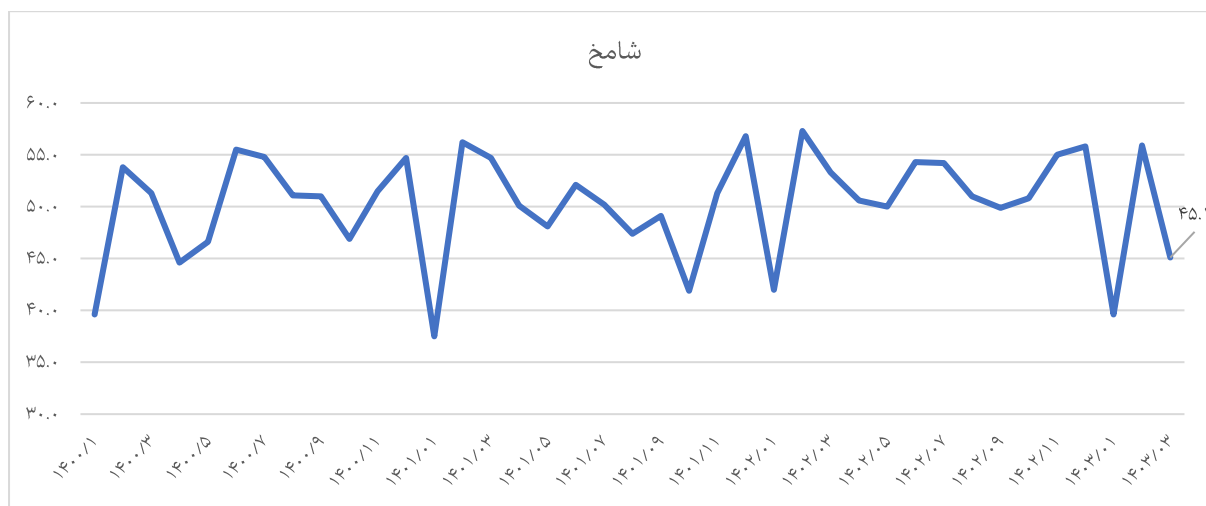
نمودار (۲۰) مقایسه روند هفتگی نرخ بهره بین بانکی و میانگین نرخ بهره بدون ریسک (اخزا)؛ منبع: شرکت پردازش اطلاعات مالی و بانک مرکزی

نرخ بهره بین بانکی در هفته منتهی به ۲۰ تیرماه با کاهش یک صدم درصدی نسبت به هفته قبل از آن به ۲۳.۶۲ درصد رسید. نرخ سود بین بانکی در هفته منتهی به ۱۳ تیرماه با کاهش سه صدم درصدی نسبت به هفته قبل از آن به ۲۳.۶۳ درصد رسیده بود. نرخ بهره بین بانکی در هفته منتهی به ۶ تیرماه بدون تغییر نسبت به هفته قبل از آن ۲۳.۶۶ درصد بوده است. نرخ سود بین بانکی در هفته پایانی خردادماه به بالاترین سطح در سال جاری رسیده و رکورد ۲۳.۶۶ درصد را در هفته پایانی خردادماه ثبت کرده بود.

نرخ بهره بین بانکی در شش ماه اخیر همواره در محدوده ۲۳ درصد الی ۲۴ درصد مدیریت شده است.

شاخص مدیران خرید اتاق بازرگانی

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد در خرداد ۱۴۰۳، معادل ۴۵.۱ محاسبه شده که نشان می‌دهد سطح فعالیت‌های اقتصادی در این ماه نسبت به ماه قبل از آن کاهش یافته است. همچنین بر اساس نتایج پس از تعدیل فصلی، این شاخص برای خرداد معادل ۴۴.۹ برآورد شده است که برای دومین ماه پیاپی کاهشی است و در سری تعدیل شده به پایین‌ترین رقم در ۴۴ ماه رسیده که بیانگر نامناسب بودن شرایط کسب و کارهای کشور در خرداد ۱۴۰۳ است.

نمودار (۲۱) شاخص مدیران خرید اقتصاد ایران منتشره توسط اتاق بازرگانی؛ منبع: اتاق بازرگانی ایران

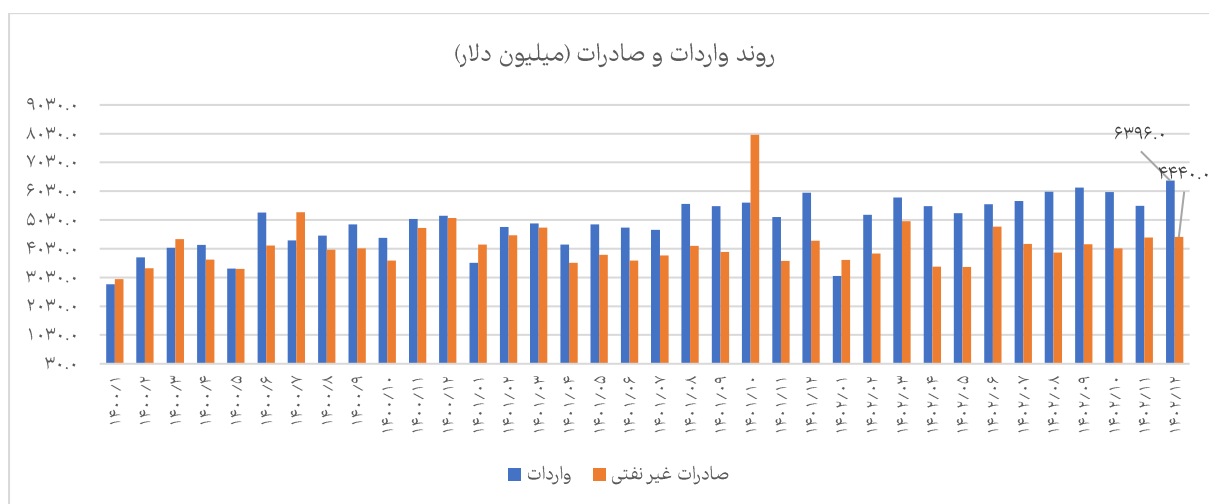
بررسی گزارش شامخ مرکز پژوهش‌های اتاق ایران نشان می‌دهد: قطعی برق روزانه به‌ویژه در بخش صنعت و مشکلات زنجیره تأمین مواد اولیه و همچنین کاهش تقاضای مشتریان داخلی به دلیل نوسانات قیمتی و نااطمینانی در خصوص نتیجه انتخابات، میزان فعالیت کسب و کارها را با کاهش قابل توجهی روبرو کرده است. بر اساس این گزارش، در خصوص اختلال در زنجیره تأمین مواد اولیه طبق پیش‌بینی ماه گذشته، سیاست جدید وزارت صمت در خصوص سامانه جامع تجارت و ثبت سفارشات مواد اولیه، شرکت‌ها را با موانعی روبرو کرده است و از طرفی عدم تخصیص ارز و مشکلات ترخیص کالا مرتبط با بانک مرکزی و گمرک نیز بر مشکلات تأمین مواد اولیه افزوده است.

شاخص «میزان تولید محصول یا ارائه خدمات» پس از حذف اثر فصلی، ۴۰.۷ به دست آمده که برای سومین ماه پیاپی کاهشی است و کمترین مقدار را در سری تعدیل شده به ثبت رسانده است. شاخص «میزان سفارشات جدید مشتریان» در خرداد، پس از حذف اثر فصلی، معادل ۴۲.۱ برآورد شده است که مؤید افزایش نرخ کاهش تقاضا نسبت به اردیبهشت است و کمترین مقدار ۳۵ ماهه از تیر ۱۴۰۰ را به ثبت رسانده است. نوسانات قیمتی و نااطمینانی در خصوص نتیجه انتخابات و تصمیمات اقتصادی ماه‌های آتی تقاضای داخلی را تحت تأثیر قرار داده است. شاخص «موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری شده» در خردادماه، معادل ۴۵.۶ برآورد شده است و برای چهارمین ماه پیاپی کاهشی است و کمترین میزان ۱۶ ماه اخیر از بهمن ۱۴۰۱ را ثبت کرده است. به نظر می‌رسد همان‌طور که پیش‌بینی شده بود سیاست جدید وزارت صمت در خصوص سامانه جامع تجارت و ثبت سفارشات مواد اولیه و همچنین عدم تخصیص ارز و مشکلات ترخیص کالا مرتبط با بانک مرکزی و گمرک، بر مشکلات زنجیره تأمین مواد اولیه افزوده است. شاخص «میزان صادرات کالاها یا خدمات» در خردادماه، پس از حذف اثر فصلی (تعدیل فصلی)، ۴۳.۲ برآورد شده است که برای دومین ماه پیاپی کاهشی است و کمترین میزان ۳۷ ماهه از اردیبهشت ۱۴۰۰ را به ثبت رسانده است. شاخص «انتظارات در مورد میزان فعالیت اقتصادی» در ماه آینده مقدار ۵۹.۱ داشته که کمترین رشد را در سه ماه اخیر ثبت کرده است و خوش‌بینی فعالان اقتصادی به پایین‌ترین مقدار ۳ ماهه اخیر رسیده است و تولیدکنندگان به نگرانی‌های مربوط به محیط تقاضا در ماه‌های آینده و برگزاری انتخابات، به‌ویژه در رابطه با چگونگی سیاست‌گذاری‌های پیش‌رو اشاره کرده‌اند.

وضعیت تجارت خارجی

بر اساس گزارش گمرک، کسری تجاری غیر نفتی در ۱۲ ماه سال ۱۴۰۲ به حدود ۱۶.۸۷ میلیارد دلار رسید با این که با در نظر گرفتن صادرات نفت، ۲۰.۶ میلیارد دلار مازاد تجارت خارجی همراه بوده است. میزان صادرات با کشورهای همسایه از لحاظ وزنی ۳ درصد و از نظر ارزش ۹ درصد کاهش داشته است. ۷۴.۵۳ درصد از ارزش کل صادرات و از نظر وزنی ۷۳.۱۱ درصد از کل صادرات ۱۲ ماهه ایران مربوط به ۵ کشور چین، عراق، امارات متحده عربی، ترکیه و هند بوده است.

بر اساس آمار بانک مرکزی، در سه ماهه سال ۱۴۰۳، این میزان ۲۵.۵ میلیارد دلار بوده است. بر این اساس صادرات نفتی و غیرنفتی نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۲، ۱۸.۶ درصد تغییر داشته است. همچنین صادرات گمرکی (غیرنفتی) و در سه ماهه سال ۱۴۰۳، ۱۳.۵ میلیارد دلار بوده است که این رقم نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۲، ۷.۱ درصد افزایش داشته است. صادرات نفتی (نفت خام و نفت کوره) در مدت مشابه سال ۱۴۰۳، ۱۲ میلیارد دلار بوده است که این میزان نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۲، ۳۴.۸ درصد افزایش داشته است. بر این اساس واردات گمرکی در سه ماهه سال ۱۴۰۳، ۱۴.۳ میلیارد دلار بوده است که این رقم نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۲، ۱.۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد. تراز تجاری در سه ماهه سال ۱۴۰۳، ۱۱.۴ میلیارد دلار بوده است که این رقم نسبت به مدت مشابه سال قبل ۵۱.۳ درصد رشد داشته است.

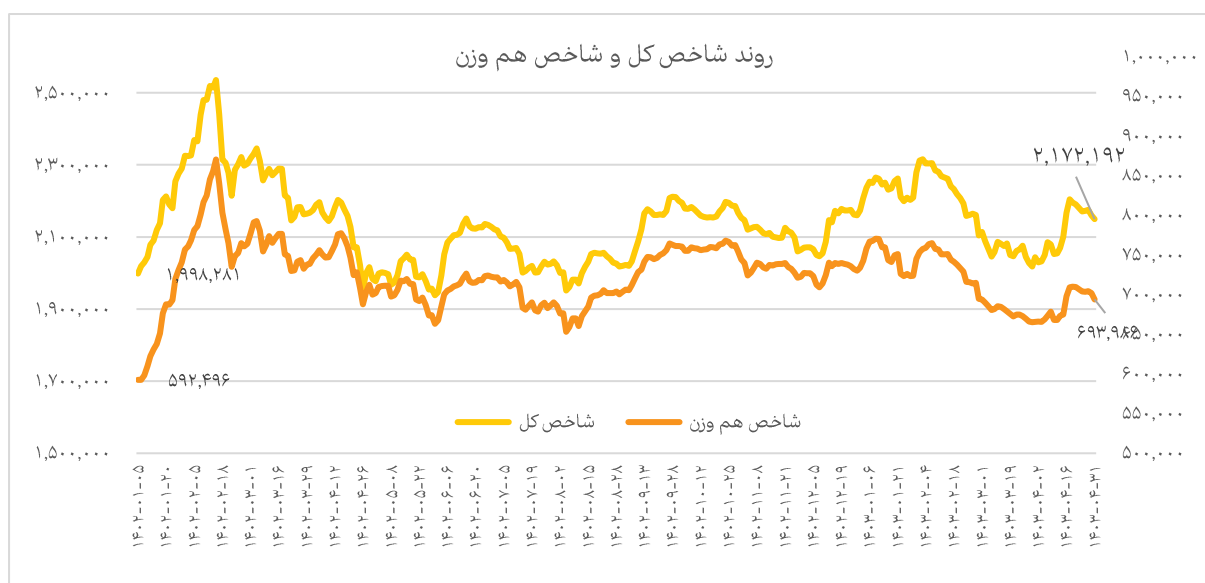
نمودار (۲۲) روند واردات و صادرات (میلیون دلار)؛ منبع: بانک مرکزی

در سه ماهه امسال ۱۵.۶ میلیون تن محصولات پتروشیمی به ارزش ۶.۲ میلیارد دلار صادر شده است که رشد ۷.۲۶ درصدی در وزن و رشد ۸.۸۵ درصدی در ارزش را نشان می‌دهد. سه قلم عمده کالاهای صادراتی در سه ماهه نخست سال جاری، به گاز طبیعی مایع شده با ۱.۶ میلیارد دلار، پروپان مایع شده با ۸۶۴ میلیون دلار و متانول با حدود ۶۰۴ میلیون دلار اختصاص داشت.

از اول فروردین ماه سال جاری تا ۱۶ تیرماه، ۱۹ میلیارد و ۳۶۸ میلیون دلار ارز برای واردات کالاهای اساسی، دارو، کالاهای تجاری و بازرگانی، واردات در مقابل صادرات و خدمات تامین شده است.

شاخص کل و هم وزن

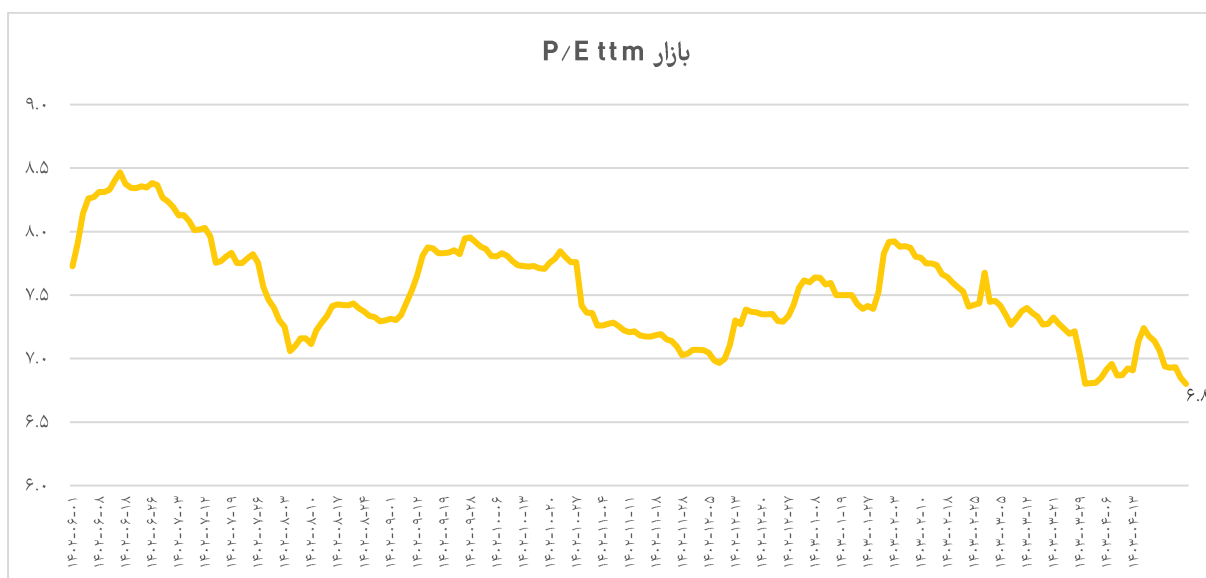
شاخص کل بورس تهران طی تیرماه، با افت و خیزهایی همراه بود؛ به طوری که نماگر اصلی بازار سهام، با افزایش ارتفاع بیش از ۶ درصدی، در صدر بازدهی بازارها قرار گرفت. این درحالی است که حال عمومی بازار چندان خوب نبود و پس از اعلام نتایج انتخابات ایران، سهام بورسی با افت قیمت قابل توجهی همراه بودند. صندوق‌های اهرمی، در اتفاقی عجیب و نادر، دچار حباب منفی شدند و بر کلیت بازار سهام سایه افکندند. این درحالی است که در نوسانات اخیر بازار، آپشن‌بازها موفق شدند از سبد خود در برابر ریزش‌ها تا حدودی مراقبت کنند. رونق اختیار فروش‌ها در برخی از نمادها، رکوردزنی ارزش معاملات بازار اختیار معامله در سال جدید و عبور عدد این شاخص از ۳۵۰ میلیارد تومان، دو عامل اصلی هیجان در این بازار بود.

نسبت قیمت به سود

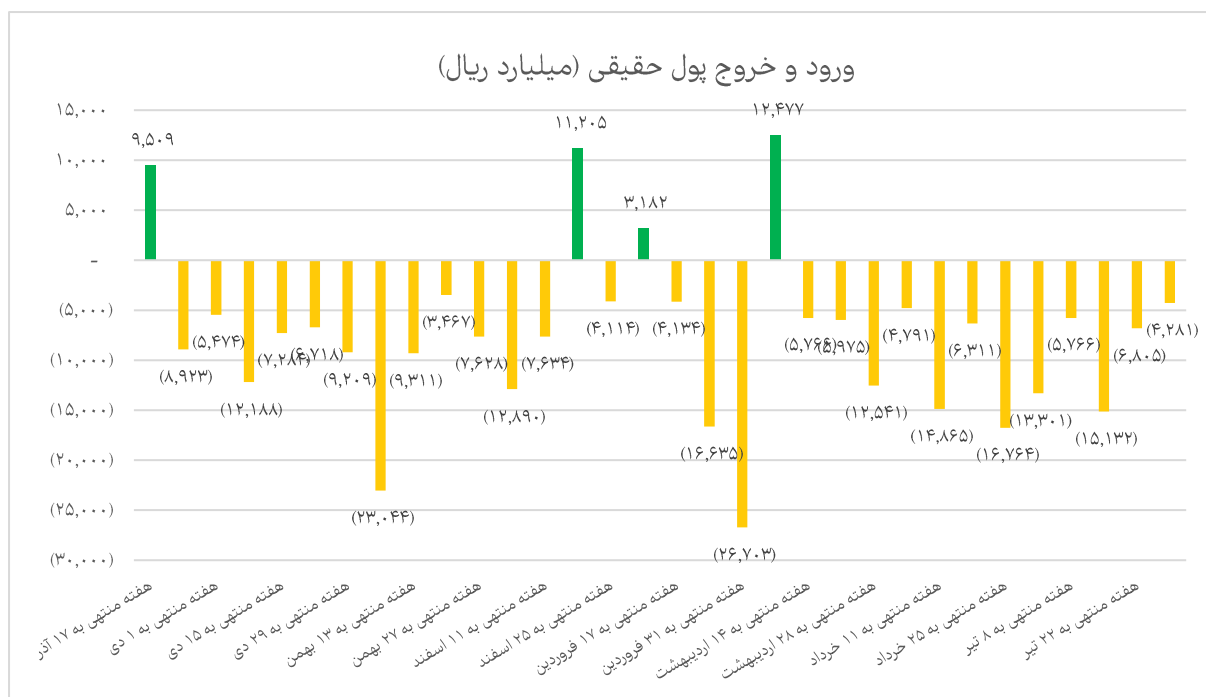
نسبت قیمت به سود یکی از شاخص‌های کلیدی سرمایه‌گذاران و فعالان بازار سرمایه به ویژه برای تحلیل‌های بنیادین به شمار می‌رود. میانگین تاریخی این شاخص در بازار سهام بالاتر از ۷ بوده است. بالاترین رکورد این شاخص کلیدی در تیرماه سال ۹۹ و در اوج حبابی شدن بازار سرمایه ثبت شد که این نسبت به ۴۲ رسید.

آخرین گزارش سازمان بورس نشان می‌دهد نسبت قیمت به سود (P/E) در بازار سرمایه در پایان تیرماه ۱۴۰۳ به ۶.۸ رسیده که کمترین رقم از دی ماه ۹۴ تا کنون به شمار می‌رود. در شروع به کار دولت سیزدهم یعنی مرداد ۱۴۰۰ این نسبت همچنان بالاتر از ۱۰ و در وضعیت حبابی قرار داشت. روند تخلیه حباب قیمتی شکل گرفته در تابستان ۹۹ تا اواخر سال ۱۴۰۰ هم ادامه یافت تا جایی که این نسبت به میانگین تاریخی خود بازگشت. آخرین گزارش سازمان بورس نشان می‌دهد این نسبت در پایان خرداد نه تنها در وضعیت حبابی قرار ندارد، بلکه به کمترین رقم از دی ماه ۹۴ تا کنون رسیده و به نوعی نشان دهنده فشرده شدن فتر قیمت‌ها در بازار سرمایه است.

ورود و خروج پول به بازار سهام

بررسی متوسط ورود و خروج پول به بازار سرمایه نشان می دهد تعداد هفته های بازار سرمایه که در یک سال اخیر شاهد میانگین مثبت ورود پول به بازار سرمایه بوده است کمتر از ۵ هفته بوده است و حتی در تیرماه و بعد از انتخاب رییس جمهور جدید، جریان مثبت پول طی یک هفته بعدی مثبت نبوده است.

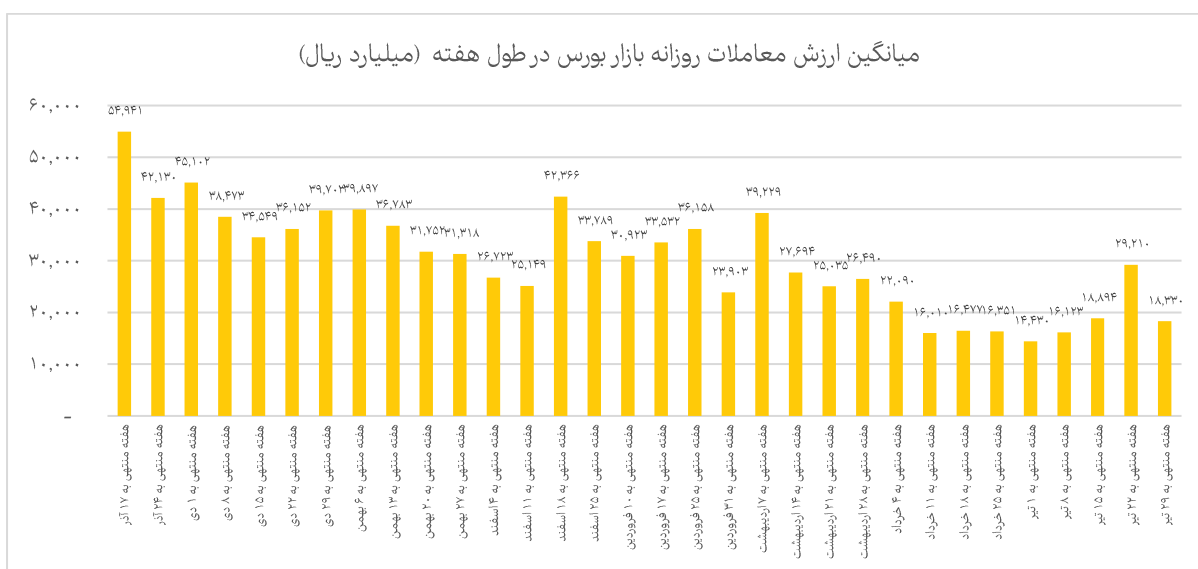
نمودار (۲۵) روند ورود و خروج هفتگی پول از بازار سرمایه (میلیارد ریال)؛ منبع: شرکت پردازش اطلاعات مالی

طی شش ماه اخیر با توجه به ادامه سیاست های انقباضی بانک مرکزی و افزایش نرخ های بهره بازار بدهی، بازار سهام با رونق مواجه شده است و در حالیکه صندوق های با درآمد ثابت نرخ های بازدهی در محدوده ۲۷ الی ۲۹ درصد ارائه می دهند و گواهی سپرده عام بانکی ۳۰ درصد توسط شبکه بانکی عرضه شد، قدرت رقابت بازار سهام کم شده و بازار سهام در یک سال اخیر بازدهی کمتر از ده درصدی را شاهد بوده است. این موضوع مدیران سید اوراق بهادار را مجاب کرده است که بخش زیادی از سید اوراق بهادار خود را به صندوق های درآمد ثابت اختصاص دهند. همچنین سهم قابل توجهی به استراتژی های کم ریسک مشتقه مانند کاوردکال تخصیص داده شده است. همچنین با توجه به رشد جهانی قیمت طلا، صندوق های طلا در بورس با اقبال مواجه بوده اند و سهم قابل توجهی از سید اوراق بهادار شرکت ها را به خود اختصاص داده اند. لذا با در نظر گرفتن این واقعیت ها و اینکه دولت برای جبران کسری بودجه خود در شرایط سیاست انقباضی سال ۱۴۰۲ مصوبات متعددی برای اخذ مالیات و عوارض از شرکت های بورسی تصویب کرد، وزن سهام در سید اوراق بهادار بورسی شرکت ها به محدوده ۵۰ الی ۶۰ درصدی کاهش پیدا کرده است و فعالان بازار سرمایه همچنان منتظر، سیاست های جدید اعتماد بخش توسط مدیران بازار سرمایه و وزارتخانه های اقتصادی هستند.

میانگین ارزش معاملات هفتگی

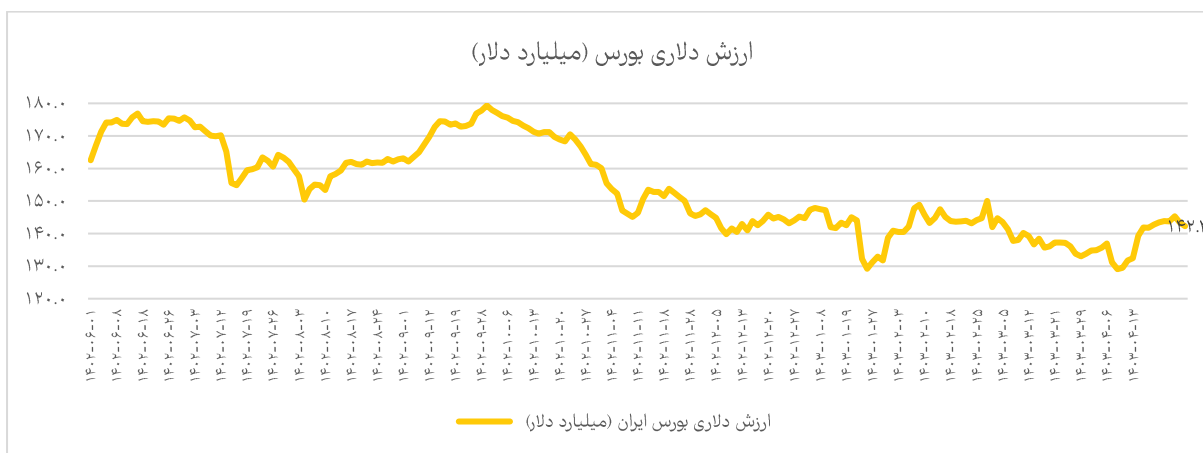
معاملات سهام طی یک جلسه معاملاتی با قیمت‌های متفاوتی در یک دامنه نوسان مشخص نسبت به قیمت پایانی روز قبل انجام می‌شود. مجموع ارزش این معاملات که از حاصل ضرب حجم معاملات در قیمت پایانی به دست می‌آید، به‌عنوان ارزش معاملات شناخته می‌شود.

با توجه به وضعیتی که در بخش قبل بررسی شد، میانگین ارزش معاملات روزانه بازار سرمایه در دو ماه اخیر به جز هفته سوم تیرماه، در کمترین ارقام سه سال اخیر خود بوده است. و میانگین ارزش روزانه معاملات کمتر از ۲۰ هزار میلیارد ریال بوده است که باعث نگرانی فعالان بازار سرمایه شده است.

نمودار (۲۶) میانگین ارزش معاملات روزانه در طول هفته (میلیارد ریال)؛ منبع: شرکت‌های پردازش اطلاعات مالی

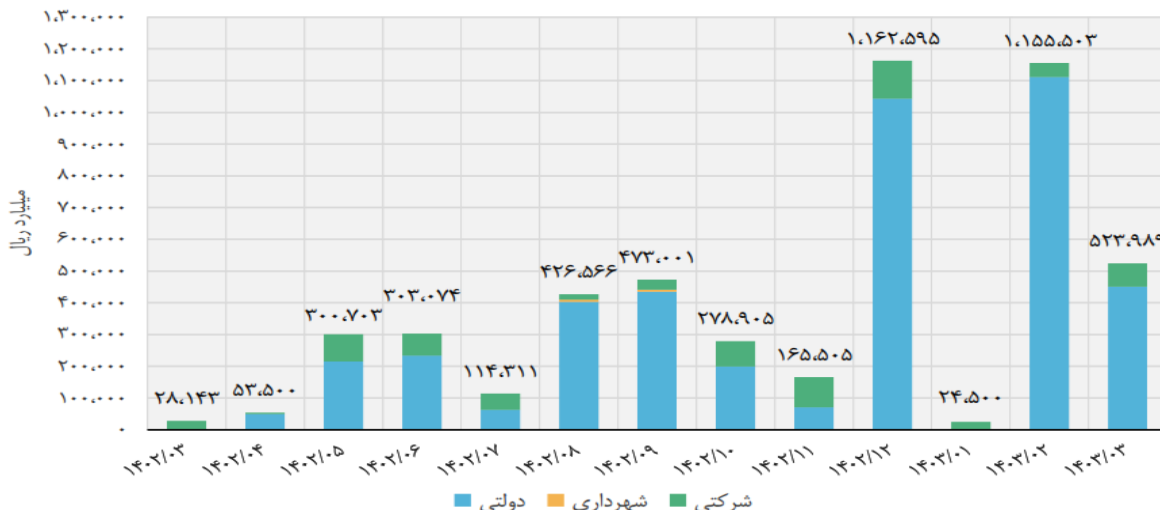
بررسی روند ارزش دلاری بازار سهام کشور نیز وضعیت ناخوشایندی را به تصویر می‌کشد. اگرچه با کاهش نسبی نرخ دلار در بازار آزاد و بازگشت آن به کانال ۵۷ هزار تومان، ارزش دلاری بازار سرمایه در یک ماه اخیر افزایش داشته است و به ۱۴۲.۳ میلیارد دلار رسیده است ولی ارزش بازار سرمایه همچنان در کف سه ساله خود قرار داد و طی سه سال اخیر حدود ۵۰ میلیارد دلار از ارزش بازاری دلاری خود را از دست داده است.

نمودار (۲۷) روند ارزش دلاری بورس با توجه به نرخ بازار آزاد (میلیارد ریال)؛ منبع: شرکت‌های پردازش اطلاعات مالی

گزارش عرضه اوراق دولتی و جدول سررسید

در نمودار زیر روند ماه به ماه انتشار اوراق صکوک اعم از دولتی یا شرکتی، طی دوازده ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۳ ارائه شده است.

نمودار (۲۸) روند انتشار ماهانه اوراق صکوک؛ منبع: گزارش عملکرد ماهانه سازمان بورس و اوراق بهادار

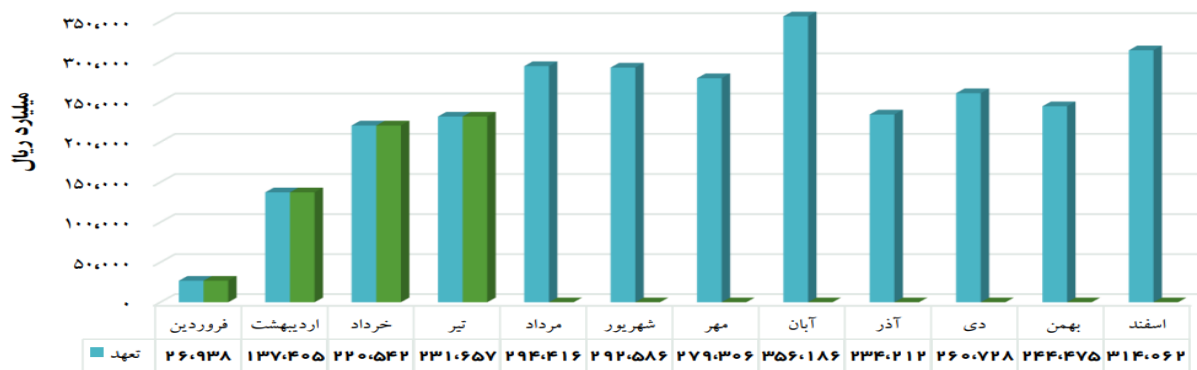
بر اساس آمار وزارت اقتصاد از ابتدای سال ۱۴۰۳ تا پایان تیرماه ۸۷۰ هزار میلیارد ریال اوراق عمدتاً نقدی (اراد) در سیزده مرحله عرضه شده است. عمده اوراق اراد منتشر شده با سررسیدهای سه ساله و نرخ کوپن ۲۳ درصد بوده است.

روند سالانه انتشار اوراق دولتی (میلیارد ریال)

نمودار (۲۹) روند سالانه انتشار اوراق دولتی به تفکیک نقدی و غیرنقدی؛ منبع: مرکز بدهی های عمومی وزارت اقتصاد

جزئیات سررسید تعهدات اصل و فرع اوراق دولتی در سال ۱۴۰۳ به تفکیک ماهانه در نمودار زیر ارائه شده است که جمعاً ۲۸۹ هزار میلیارد تومان است. طبق قانون بودجه ۱۴۰۳، دولت شرکت های دولتی و شهرداری ها می توانند در سال ۱۴۰۳ تا سقف ۱۱۲، ۱۳ و ۱۲ هزار میلیارد تومانی از طریق اوراق مشارکت تامین مالی کنند.

نمودار (۳۰) جدول ماه به ماه سررسید اصل و فرع اوراق منتشر شده قبلی؛ منبع: مرکز بدهی های عمومی وزارت اقتصاد

اخبار و اطلاعیه ها، ابلاغیه های مهم بازار سرمایه

- ❖ سرپرست ریاست جمهوری، در تاریخ ۲ تیرماه، برنامه هفتم توسعه کشور را برای اجرا به سازمان برنامه و بودجه کشور ابلاغ کرد.
- ❖ در تیرماه ۱۴۰۳ با مشخص شدن نتیجه انتخابات ریاست جمهوری در ایران، بازار سهام کمی نسبت به هفته های اخیر وضعیت بهتری را تجربه کرد. دولت پزشکیمان برنامه کاهش مداخلات دولتی در بازارهای مالی و کالایی را داده است.
- ❖ در راستای کمک به مدیریت نقدینگی صندوق های سرمایه گذاری در اوراق بهادار با درآمد ثابت، شورای عالی بورس نصاب سرمایه گذاری در اوراق مالی اسلامی منتشره توسط دولت را از حداقل ۲۵ درصد به حداقل ۲۰ درصد تا پایان شهریور ماه ۱۴۰۳ کاهش داد.
- ❖ دیوان عدالت اداری در حکمی قانونی که در تاریخ ۳۱ تیر ۱۴۰۳ به برخی شرکت های پتروشیمی ابلاغ شد، از ابطال مصوبه ۲۹ خرداد ۱۴۰۲ هیئت وزیران در خصوص افزایش نرخ خوراک و سوخت صنایع در ۵ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۲، خبر داده بود. از این محل، مبالغی به شرکت های پتروشیمی برخواهد گشت.
- ❖ محمد مخبر سرپرست ریاست جمهوری در ۲۷ خرداد، تصویب نامه هیات وزیران درخصوص آیین نامه اجرایی تبصره اصلاحی بند ب ماده یک قانون هدفمند کردن یارانه ها موسوم به آیین نامه تخفیف پلکانی خوراک پتروشیمی را ابلاغ کرده بود. با ابلاغ این آیین نامه، ۱۶ درصد تخفیف در قیمت فروش متان به متانول سازان، در صورت تکمیل زنجیره ارزش، اعمال خواهد شد. هم چنین نفت خام، خوراک واحدهای آروماتیک و نفتای واحدهای الفین هم مشمول ۱۰ درصد تخفیف خوراک خواهند شد.
- ❖ دو خودروساز بزرگ بورسی با اخذ مهلت یک ساله دیگر برای افزایش سرمایه و خروج از ذیل ماده ۱۴۱ قانون تجارت، از دادوستد در بازار پایه فرابورس، نجات یافتند.
- ❖ براساس آخرین آمار ارایه شده از سوی صندوق تثبیت بازار سرمایه، ارزش سهام خریداری شده توسط این صندوق از ابتدای سال تا پایان تیرماه ۱۴۰۳ رقمی معادل ۹۱.۵۰۱ هزار میلیارد ریال (حدود ۹.۱ همت) بوده است.
- ❖ سازمان بورس در آخرین روز تیرماه ۱۴۰۳ برای کمک به کاهش ریسک نقدشوندگی صندوق ها، نصاب مجاز سرمایه گذاری در سپرده بانکی را از ۴۰ درصد به ۵۰ درصد افزایش داد و نصاب سرمایه گذاری در اوراق دولتی را نیز از ۲۵ به ۲۰ درصد کاهش داد.
- ❖ آخرین گزارش سازمان بورس نشان می دهد نسبت قیمت به سود (P/E) در بازار سرمایه در پایان خرداد ۱۴۰۳ به ۶ رسیده که کمترین رقم از دی ماه ۹۴ تا کنون به شمار می رود.
- ❖ بر اساس برنامه ریزی های صورت گرفته از شهریور ماه ۱۴۰۳، گواهی سپرده شمش نقره به شکل پیوسته وارد بازار بورس کالا می شود که متعاقباً صندوق های کالایی و چند کالایی می توانند مجوزهای لازم را دریافت و وارد سرمایه گذاری در حوزه شمش نقره شوند.
- ❖ امکان انتشار یک میلیارد یورو اوراق ارزی در بورس فراهم شد. رئیس بانک مرکزی از امکان انتشار یک میلیارد یورو اوراق ارزی در بورس برای تأمین ارزی طرحها طی سال جاری خبر داد که بانک مرکزی آن را ضمانت خواهد کرد.
- ❖ تقاضای مصرف برق کشور روز گذشته در ۳۱ تیرماه باز هم جابجا شد و عدد ۷۸ هزار مگاوات در تاریخ صنعت برق کشور ثبت شد. در پیک مصرف برق، قیمت برق سبز تجدیدپذیر که در بورس انرژی عرضه و معامله می شود رکورد شکست و در تیر ماه در محدوده ۶۰۰۰ تا ۷۰۰۰ ت برای هر کیلووات ساعت معامله شد. این قیمت حدود پنج برابر قیمتی است که وزارت نیرو برق تضمینی نیروگاه های خورشیدی و بادی ۱۰ مگاوات را خریداری می کند و انگیزه مناسبی برای شرکت های سرمایه گذاری در حوزه نیروگاه های خورشیدی ایجاد می کند. لازم به ذکر است طی دو سال اخیر قیمت تامین و نصب پنل های خورشیدی از ۵۰۰ هزار دلار برای هر مگاوات ساعت، به حدود ۲۰۰ هزار دلار برای هر مگاوات ساعت کاهش پیدا کرده است.

خلاصه معاملات مهم بورس های کالایی

جدول زیر قیمت معاملات کامودیتی های مهم در بورس های کالایی کشور در تیرماه را نشان می دهد. بیشترین رقابت مربوط به پلی اتیلن ترافتالات بوده است. کمترین رقابت و عرضه مازاد مربوط به سیمان و وکیوم باتوم است. دولت با اعمال عوارض صادراتی ۱۰ درصدی به پلی اتیلن ترافتالات، پلی پروپیلن، و پی وی سی جلوی صادرات این محصولات پرتقاضا را گرفته است در عین حال با باز گذاشتن سقف قیمتی نسبت به قیمت مینا در بورس کالا، فروش در بورس کالا نسبت به صادرات ارزندگی بیشتری پیدا کرده است چرا که شرکت های پتروشیمی در صورت صادرات باید ارز خود را به نرخ نیمایی به کشور بازگردانند.

در بین محصولات کالایی گاز مایع و قیر بیشترین عرضه در رینگ صادراتی (دلاری با نرخ سنا) را دارند.

جدول (۲) خلاصه معاملات محصولات فلزی، پالایشی و پتروشیمی در بورس های کالایی؛ منبع آمار معاملات فیزیکی بورس کالا و بورس انرژی

آخرین قیمت ضمنی دلار	شدت رقابت قیمتی	تغییرات قیمت ماهانه	میانگین قیمت معاملات (هزار ریال / تن)				میانگین آخرین قیمت پایه عرضه	
			هفته منتهی به ۸ تیر	هفته منتهی به ۱۵ تیر	هفته منتهی به ۲۲ تیر	هفته منتهی به ۲۹ تیر	هفته منتهی به ۲۹ تیر	هفته منتهی به ۲۹ تیر
	%۰,۰	%۲,۶-	۳۷,۷۲۰	۳۷,۰۳۳	۳۶,۲۷۰	۳۶,۴۰۰	۳۶,۴۰۰	کنسانتره سنگ آهن
	%۰,۰	%۲,۶	۱۲۶,۴۱۲	۱۲۰,۶۹۷	۱۲۳,۳۱۳	۱۳۵,۵۶۰	۱۳۵,۵۶۰	آهن اسفنجی
۵۱۸,۷۹۱	%۱,۶	%۳,۷	۲۲۰,۷۸۹	۲۲۳,۵۳۴	۲۲۷,۴۵۷	۲۲۸,۷۸۷	۲۲۵,۱۱۳	بلوم و بیلت فولادی
۵۵۹,۲۱۰	%۰,۰	%۱,۰	۵,۰۸۳,۰۰۰	۵,۰۶۶,۰۱۳	۵,۱۰۷,۰۰۰	۵,۱۵۲,۰۰۰	۵,۱۵۲,۰۰۰	مس کاتد
۵۲۸,۳۱۳	%۰,۰	%۶,۶	۱,۳۹۱,۳۱۹	۱,۴۱۳,۷۶۷	۱,۴۴۷,۲۸۱	۱,۴۳۴,۸۹۹	۱,۴۳۴,۸۹۹	روی
	%۱۲,۶	%۲,۸	۱۱,۳۲۹	۱۱,۳۶۸	۱۱,۹۰۶	۱۱,۷۵۴	۱۰,۴۳۶	سیمان - تپ دو
۵۷۷,۵۳۱	%۰,۱	%۴,۸	۱۴۳,۹۰۰	۱۴۶,۸۴۵	۱۵۳,۵۹۲	۱۵۰,۳۸۹	۱۵۰,۲۷۵	وکیوم باتوم
			۲۶۶	۲۵۸	۲۶۳	۲۷۸		میعانات گازی (بشکه/میلیون ریال)
			۴۴۵	۴۴۰	۴۲۰	۴۱۴		LPG (دلار سنا بر تن)
۴۶۹,۷۶۶	%۰,۵	%۶,۵-	۴۰۱,۸۹۹	۳۹۲,۲۴۷	۳۹۱,۸۴۹	۳۷۳,۴۶۴	۳۷۱,۵۷۲	پی وی سی
۴۲۱,۲۹۱	%۰,۲	%۹,۰	۱۲۴,۲۱۲	۱۲۶,۹۶۵	۱۳۱,۴۸۸	۱۲۸,۴۹۴	۱۲۸,۲۲۱	اوره
	%۴۵,۳	%۱۷,۴-	۵۶۹,۸۷۹	۳۰۳,۳۱۷	۵۴۴,۲۸۰	۵۰۶,۵۸۱	۳۰۶,۴۴۳	پلی اتیلن ترافتالات (گرید بطری)
	%۱,۷	%۲,۰	۴۵۴,۰۸۴	۴۵۹,۵۱۱	۴۸۲,۶۹۴	۴۷۶,۵۸۵	۴۶۸,۷۲۸	استایرن منومر
	%۰,۰	%۸,۸	۷۸۲,۹۵۶	۸۲۰,۶۶۴	۸۰۰,۵۲۷	۸۲۰,۶۹۳	۸۲۰,۶۹۳	پلی بوتادین راببر
	%۰,۰	%۲,۹-	۵۹۲,۱۸۴	۵۸۱,۴۴۳	۵۷۷,۴۷۰	۵۷۷,۴۷۰	۵۷۷,۴۷۰	آلکیل بنزن خطی
			۴۷۹,۵۳۰	۴۸۴,۲۹۹	۴۷۴,۴۸۶	۴۷۷,۴۷۹		MTBE
			۶۳,۰۰۰	۶۳,۲۰۰	۶۳,۰۰۰	۶۳,۰۰۰		نیتروزن مایع

- ۱- [گزیده آمارهای اقتصادی بانک مرکزی ایران](#)
- ۲- [مرکز آمار ایران](#)
- ۳- [مرکز داده نرخ بهره بین بانکی بانک مرکزی ایران](#)
- ۴- [گزارش های آماری ماهانه سازمان بورس و اوراق بهادار](#)
- ۵- [خبرنامه های مرکز بدهی های عمومی وزارت اقتصاد](#)
- ۶- [آمار معاملات فیزیکی بورس کالا و بورس انرژی](#)
- ۷- [اطلاعیه های شرکت بورس و شرکت فرابورس](#)
- ۸- [داده های پردازش شده شرکت های پردازش اطلاعات مالی کشور](#)
- ۹- [گزارش های واردات و صادرات غیرنفتی گمرک ایران](#)
- ۱۰- [پایگاه خبری اتاق بازرگانی](#)
- ۱۱- [پایگاه خبری بازار سرمایه ایران](#)
- ۱۲- [شبکه اطلاع رسانی طلا، سکه و ارز](#)
- ۱۳- [داده های هفتگی مجلات پلتر Platts، آرگوس Argus و آیسس ICIS](#)
- ۱۴- [گزارش قیمت معاملات کالایی بورس لندن](#)
- ۱۵- [مرکز داده نرخ بهره بانک های مرکزی اروپا، آمریکا و چین](#)
- ۱۶- [مراجع انتشار داده های آمار و تحلیل اقتصادی آمریکا، اروپا و چین](#)